

ProAgria

Keski-Pohjanmaa

Jäsen- ja asiakaslehti 1/2026 www.proagria.fi/kp

ASIAA JA
ELÄMYKSIÄ!

FARMARI

25.-27.6.2026 KALAJOKI

Avoinna to ja pe 10-18, la 10-17

FARMARI

25.-27.6.2026 KALAJOKI

Farmarissa on kesän kovin kattaus ammattiasiaa.

♥ Tavataan Kalajoella!

OSTA LIPUT ENNAKKOON

koko perheelle ja muista lippulahjalla Ystävänäpäivänä 14.2. koodilla "YSTÄVÄ"

QR-koodista suoraan lippukauppaan

farmari.net

Kohti Kalajoen Farmari-maatalousnäyttelyä

Kesäkuussa Kalajoen lentokenttäalueella käy kuhina: vasarat paukkuvat, koneita tuodaan, teltoja nousee, rehua ja kuivikkeita varastoidaan, sähköjä vedetään, kyltityksiä asetellaan, somepostauksia tehdään, talkoolaisia perehdytetään, näytteilleasettajia opastetaan ja viimehetken viilauksia varmistetaan. Sitten se tapahtuu – Farmari-maatalousnäyttely avaa porttinsa 25.–27.6.2026, ensimmäistä kertaa paikkakunnan historiassa. Kaikki on valmista, kun Farmari kokoaa yhteen maa- ja metsätalouden ammattilaiset, alan yritykset, ihmiset maalta ja kaupungista perheineen – ja tekee sen tavalla, joka korostaa sekä ammattimaisuutta että elämyksellisyyttä.

Farmari on paitsi maatalousalan ykköstahtuma myös Kalajoen matkailukesän merkittävien vetonaula. Hiekkasärkkien matkailualueen läheisyys, monipuoliset palvelut ja merenrantamiljöö luovat puitteet, joita harva maatalousnäyttelypaikkakunta voi tarjota. Vierailu Farmarissa on erinomainen tilaisuus yhdistää alan uusin tieto ja osaaminen lomapäiviin, aktiviteetteihin ja hengen vetoon Kalajoen merellisessä ympäristössä.

Ammattiasiaa, koneita ja kotieläimiä sekä uusia ratkaisuja

Maatalousyrittäjille Farmari tarjoaa kattavan katsauksen alan kehitykseen: vastuullisen ja

monipuolisen kotieläintuotannon, laajan konekentän, metsän ja energian sekä alan palvelut ja osaamisen sisä- ja ulko-osastoilla. Mukana ovat myös lähiruoka- ja kädentaidot, jotka tuovat tapahtumaan paikallisuuden ja maaseutyrittämisen näkökulman. Näyttelyn ohjelma on suunniteltu tarjoamaan sekä vahvaa ammattiasiaa että elämyksiä, jotta jokainen kävijä – yrittäjä, kuluttaja tai perheen pienin – löytää tapahtumasta jotakin itselleen sopivaa.

Päyhteistyökumppanit

Farmarin toteutusta tukevat pääyhteistyökumppanit, joilla on vahva ja pitkäaikainen sidos suomalaisen ruuantuotantoon ja maatalouden kehittämiseen. Kalajoen kaupunki, LähiTapiola, Maaseudun Tulevaisuus (Viestimedia), Snellman ja Valio tuovat tapahtumaan osaamisensa ja verkostonsa tukemaan kotimaisen maatalouden kilpailukykyä, kannattavuutta ja huoltovarmuutta.

Tervetuloa talkoisiin

Paljon ennen näyttelyporttien avautumista, näyttelyn aikana ja porttien sulkeuduttua on paljon tehtävää, joka sopii keski-

pohjalaiselle järjestöväelle, maamiesseuroille, urheiluseuroille ja lähialueen yhdistyksille. Talkoolaisia tarvitaan, jotta näyttelyn järjestelyt toimivat ja asiat sujuvat jouhevasti. Farmari.net-sivustolta löytyvät talkootyöt ja sieltä voi ilmoittaa talkooporukan sopiviin hommiin.

Farmariin kannattaa tulla

Farmari tarjoaa hienon mahdollisuuden nähdä uusimmat innovaatiot ja käytännön ratkaisut, tavata kollegoita ja asiantuntijoita, kokea Kalajoen matkailu parhaimmillaan, saada uusia ideoita oman tilan tai yrityksen kehittämiseen ja viettää kesäpäivä koko perheen voimin eläinten, koneiden ja ohjelman parissa. Näyttelyn rakentumista voi seurata somekanavissa aihetunnisteella #Farmari. Netisivuilta farmari.net löytyy kättä pidempää näytteilleasettajille ja näyttelyvieraille sekä medialle.

Farmarissa asiapitoiset kohtaamiset ja elämykset yhdistyvät tavalla, jota harva tapahtuma pystyy tarjoamaan. Lämpimästi tervetuloa talkoolaiseksi, näytteilleasettajaksi ja näyttelyvieraaksi Kalajoen Farmari-maatalousnäyttelyyn!

Ritva-Liisa Nisula, johtaja ProAgria Keski-Pohjanmaa

Tapahtumakalenteri 2026

Tapahtumien yhteydessä on QR-koodi, joista voi puhelimen kameralla skannaamalla siirtyä suoraan aiheeseen liittyville nettisivuille. QR-koodinlukijan voi ladata ilmaiseksi sovelluskaupasta, ellei se ole valmiiksi yhdistetty puhelimen kameraominaisuuksiin.

TIETOVIRTA-HANKKEEN TAPAHTUMIA

Ke 18.2. klo 10–11, Varautumisen aamukahvit: Maatilan kyberturvallisuus
Yleistä kyberturvasta ja jokapäiväisistä uhkista, maatilojen kyberuhkat. Asiantuntijana kehityspäällikkö Markku Ylitalo, Lounea Yritysratkaisut. Webinaari järjestetään yhteistyössä Varjo-hankkeen kanssa.

Ti 24.2. klo 10–12, Ajankohtaista kasvinsuojelusta -webinaari
Tuoretta tietoa lajikkeiden taudeista tautien hallinnassa. Asiantuntijana erikoistutkija Marja Jalli, Luonnonvarakeskus.

Ke 18.3. klo 10–14, Verowebinaari
Miten veroilmoitusta ja kirjanpitoa voi käyttää maatilan kehittämisen välineenä. Asiantuntijana Hannu Vuoriniemi, Vuoriniemi Consulting Oy.

Ennakkotieto: Kotieläintilojen vesihuoltoseminaari, Kokkolan kaupungintalo, ti 14.4.

Mukana HVKn, MMMn ja EVKn asiantuntijoita. Tilaisuus järjestetään yhteistyössä Varjo-hankkeen kanssa.

Ilmoittautuminen kaikkiin tilaisuuksiin:

SUPERSUKSEE-HANKKEEN OMISTAJANVAIHDOS-VERSTAAN TULEVIA TILAISUUKSIA

Ti 10.3. klo 10–14, Kannus, työpaikka 1: Omistajanvaihdoksen edellytykset, yrittäjäominaisuudet ja oman tilan omistajanvaihdosprosessi. Ilmoittaudu mukaan viimeistään 6.3.

Ti 17.3. klo 10–14, Kannus, työpaikka 2: Maatilan nykytilan arviointi, vision ja strategian rakentaminen. Ilmoittaudu mukaan viimeistään 13.3.

Ma 16.3. klo 10–12, webinaari: Apua, olen liian nuori eläkkeelle - mitä maatalousyrittäjyyden jälkeen? Ilmoittaudu ennakkoon.

Ti 24.3. klo 10–11, webinaari: Oy-muotoisen maatilan omistajanvaihdos rahoittajan näkökulmasta. Ilmoittaudu ennakkoon.

Lisätietoja hankkeesta, omistajanvaihdosverstaasta ja ilmoittautumisen tapahtumiin:

Luonnonmukaisen tuotannon peruskurssi 5 pv, Toholampi kunnantoimisto + etä
17.–19.3. ja 24.–25.3., klo 9–15

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon peruskurssi 2 pv, Toholampi kunnantoimisto + etä
31.3.–1.4., klo 9–15.

Kurssit toteutetaan, jos osallistujia on vähintään 6 henkilöä. Ilmoittautumiset ke 11.3. (kasvi) ja ke 25.3. (kotieläin) mennessä ja lisätietoja Jari Tikkanen, p. 0400 162 147, jari.tikkanen@proagria.fi Seija Roimela, p. 040 8479740, seija.roimela@proagria.fi

Tuulta ja tuiverrusta!

Tähän alkuun voisi heti vuoden alkajaisiksi listata pitkän listan tapahtumia maailmalta ja kotimaasta. Aloitetaan säällä, kun se meitä aina puhututtaa. Jos ei ennen joulua ollut hakkuukoneilla asiaa vähänkään kosteammille palstoille, niin nyt kovien pakkasten ja vähäisen lumipeitteen ansiosta metsäpohjat ja pellotkin ovat jäätyneet kunnolla. Jäätyminen varmasti parantaa pellon rakennetta. Toivottavasti keväällä maa sulaa ajoissa. Kyllä uutisointi on joskus hassua, kun iltapäivälehdessä kirjoitettiin jo tammikuussa, ettei talvi ehkä olekaan vielä ohi.

Hannes-myrsky teki tuhojaan alueellamme ja sotki osittain puumarkkinoita. Myrskystä on nyt kulunut puolitoista kuukautta ja paljon ovat arviot kaatuneista puumääristä vaihdelleet. Alussa kerrottiin muutamien satojen tuhansien kuutioiden tuhoista, myöhemmin liki 3,5 miljoonan, totuus on varmasti siinä välillä. Kyllä se luonto nyt voimansa näyttää ja osoittaa kuinka nopeasti varautumistaitoja saatetaan tarvita, kun osalla oli tiet tukossa puista ja toisilla sähkötkö poikki jopa useita vuorokausia.

Euroopan unionissakin on monenlaista "hannesmyrskyä" ollut meneillään. Mercosur-sopimuksesta on puhuttu ja kantaa otettu puolesta ja vastaan: onko se suomalaisel-

le tuotannolle uhka vai mahdollisuus, jyräkö ulkomaisen tuonti vai vetäkö kotimaisen vienti. Jää nähtäväksi, milloin sopimus tulee jäsenmaiden käsittelyyn ja voimaan. Ilokseni luin lähialueelta mukavan elintarvikevientiutisen. Lohtajalaisen MÖ-Foodsin tuotteilla oli voitettu Saksan Lidlin kilpailu ja saatu jalansija koko Saksan alueelle. Tämä on hieno kunnianosoitus suomalaiselle työlle ja uusille elintarvikeinnovaatioille.

Vielä loppuun muutama sananen Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ProAgrioiden yhdistymisneuvotteluista. Vuosikokouksemme päätöksen mukaisesti olemme jatkaneet yhdistymisneuvotteluita ja seuraavaksi alamme rakentaa uutta organisaatiota ja suunnitella toimintojen yhdistämistä. Kaikki tämä tehdään asiakkaiden ja asiantuntijoiden parhaaksi. Meitä koskevat päätökset tehdään vielä omassa hallituksessa valmistelun pohjalta ja seuraava vuosikokouksemme tekee yhteenliittymisestä lopullisen päätöksen.

Kohti valoisampaa ja lämpimämpää kevättä!

Tapani Orjala

ProAgria Keski-Pohjanmaan hallituksen puheenjohtaja, p. 040 5288 405

Meidät tavoitat

**OTA
YHTEYTTÄ!**

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

Puhelin 040 5211 735
etunimi.sukunimi@proagria.fi
www.proagria.fi/kp
Toimisto avoinna 9-15
Valtakunnallinen palvelupuhelin
avoinna ma-to 9-15 044 4209 000

HALLINTOPALVELUT

Johtaja Ritva-Liisa Nisula 040 5849 550
Talouspäällikkö Marju Erkkilä 050 3402 633
Kehityspäällikkö Jouni Ingalsuo 040 5525 781
Pohjoisen alueen palvelupäällikkö
Juha Nivala 040 8610 641
Eteläisen alueen palvelupäällikkö
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Viestijä Ritva Karri
(myyntireskontra, viestintä, järjestö) 040 5234 113
Taloussihteeri Saira Sulonen
(laskutus, ostorekontra) 040 5443 460

MAASEUTUNEUVONNAN ASIAANTUNTIJAPALVELUT

Tuotosseuranta
- näytteenotot, koelypsyt, aseman-
testaukset, robottimaitojen tallen-
nukset, viivakoodien opastukset
Armi Hotakainen 040 0644 261
Charlotta Hästbacka 050 5939 094
Katja Kellokoski 040 8492 870
Jonna-Minna Lassila 044 4863 077
Kirsi Leppikorpi 040 0367 656
Energianeuvonta Jari Tikkanen 040 0162 147
EU-tuet Jarmo Karhula 044 5212 210
Kannattavuuskirjanpito Matias Parpala 043 8254 283
Kasvinsuojeluruiskujen testaus
Jouni Huhtala 040 5123 703
Jarmo Karhula 044 5212 210
Kasvinviljelyneuvonta
Sari Harju (nurmet) 040 5234 114
Jouni Huhtala 040 5123 703

Jenni Kangastalo 050 5937 651
Jarmo Karhula 044 5212 210
Ville Myllylä 050 5987 228
Riikka Rinta-aho 040 5234 116
Jari Tikkanen (luomu ja luomukoulut.) 040 0162 147
Kasvinsuojelukoulutukset
Jouni Huhtala 040 5123 703
Kotieläinneuvonta ja ruokinta
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Lammas- ja vuohitilojen neuvonta
Milla Alanco-Ollqvist 040 7060 558
Sini Sillanpää 043 8250 526
LEAN ja HR Liisa Koskela 050 5120 615
Luomukotieläinneuvonta
Seija Roimela 040 8479 740
Luonnonmukainen tuotanto,
EU-tukineuvonta
Jari Tikkanen 040 0162 147
Seija Roimela 040 8479 740
Lypsyrobotineuvonta
Katja Kellokoski 040 8492 870
Maatilojen talousneuvonta,
budjetointi, omistajanvaihdokset
Juha Nivala 040 8610 641
Jouni Huhtala 040 5123 703
Heikki Ojala 040 5342 166
Teemu Kinnunen 050 3100 827
Matias Parpala (toimivapaalla) ... 043 8254 283
Neuvo-palvelut Jari Tikkanen 040 0162 147
Robottilypsyn kehitysohjelma
Sonja Pyykölä (perhevapaalla)
Katja Kellokoski 040 8492 870
Viljakaupan tarkkailu Jouni Huhtala 040 5123 703
Viljelijöiden työterveyshuolto
Liisa Koskela 050 5120 615
Yritysjohdaminen ja laatuasiat
Liisa Koskela 050 5120 615
Ympäristöneuvonta, ympäristötukiasiat
Jari Tikkanen 040 0162 147

KALATALOUSKESKUS

Toiminnanjohtaja Elina Pusaa 050 3094 861

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Toiminnanjohtaja Kirsi Ylitalo 040 1964 434
Ruoka- ja ravitsemusasiantuntija
Milka Kähtävä 043 8254 281
Maisema- ja ympäristöasiantuntija
Milla Siltanen 043 8254 284

STRATEGIASUUNNITTELU

Heikki Ojala 040 5342 166
Liisa Koskela 050 5120 615

TILITOIMISTOPALVELUT

Maatalous- ja metsätalousasiakkaita
palvelevat kirjanpito-, kuukausi-ilmoitus-
ja palkanlaskenta-asioissa:
Minna Ketola 050 4063 975
Saara Mikkola 043 8254 280
Seija Roimela 040 8479 740
Milla Siltanen 043 8254 284
Yritysassiakkaita palvelevat kirjanpito-,
kuukausi-ilmoitus- ja palkanlaskenta-asioissa:
Minna Ketola 050 4063 975
Milla Siltanen 043 8254 284
Saara Mikkola 043 8254 280

RUOKINNAN OHJAUSPALVELUT JA TÄSMÄPALVELUT KOTIELÄINTILOILLE

Sari Harju 040 5234 114
Charlotta Hästbacka 050 5939 094
Katja Kellokoski 040 8492 870
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Sanna Luostarinen 0400 974 165
Johanna Malinen 041 7310 913
Kristiina Viitanen 050 4629 451

Matkalla varhaiskasvatukseen

Maataloutta lapsille ja nuorille -kokonaisuus tekee tunnetuksi maataloutta, maatalousyrittämistä ja maatalouden ammatteja.

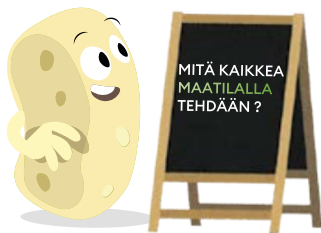
Hauskan oppimisen kautta tuemme lasten ja nuorten tietoisuutta ja ymmärrystä maataloudesta.

- Lapset ymmärtävät, mistä ruoka tulee ja mikä merkitys ruoan alkuperällä on.
- Maaseudun arki tulee näkyväksi ja tutuksi.
- Kannustamme lapsia uteliaisuuteen, kysymiseen ja tutkimiseen.
- Annamme tietoa kotimaisesta maataloustuotannosta lapsille, opettajille, vanhemmille ja isovanhemmille.

Projektin päähahmo Önni Möö (mato) ja hänen ystävänsä Peruna (peruna) järjestävät lapsille mukavaa puuhaa.

Tutustu myös Önni Möö ja Peruna maatilalla -videoihin: Mistä ruoka tulee? ja Miksi ötököitä tarvitaan?

Aineistot saatavilla nettisivuilta digitaalisesti ja maksutta suomeksi ja ruotsiksi.

Tutustu ja lähde leikkimään
proagria.fi/maataloutta-lapsille-ja-nuorille

ProAgria

Fun Academy

Campus Co.

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

PAYR

Projektia on tukenut Alfred Kordelinin säätiö.
Hahmokuviitus © Fun Academy.

Seuraa meitä somessa
@maatalouttالapsille

Luonnonmukaisen tuotannon peruskurssit 2026

Luonnonmukaisen tuotannon peruskurssi 5 pv, Toholampi kunnantomisto + etä
17.-19.3. ja 24.-25.3.2026, klo 9-15
Hinta 85 €/pv/tila + alv 25,5 %.

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon peruskurssi 2 pv, Toholampi kunnantomisto + etä
31.3- 1.4.2026., klo 9-15.

Hinta 85 €/pv/tila + alv 25,5 %. Edellisen viikon kasviperuskurssin käyneille 70 €/pv/tila + alv 25,5 %.

Kurssit toteutetaan, jos osallistujia on vähintään 6 henkilöä / kurssi.

Ilmoittautumiset ke 11.3.2026 (kasvi) ja ke 25.3.2026 (kotieläin) mennessä ja lisätietoja

Jari Tikkanen, p. 0400 162 147,
jari.tikkanen@proagria.fi
Seija Roimela, p. 040 8479740,
seija.roimela@proagria.fi

Järjestäjä ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

ProAgria
Keski-Pohjanmaa

Paperilaskulisä

Olemme jatkossa ympäristöystävällisempiä ja tarjoamme asiakkaillemme sähköpostilaskua tai yrityksen verkkolaskumahdollisuutta paperilaskun sijasta. Otimme käyttöön 1.1.2026 alkaen paperilaskulisän 7 € (sis. alv.). Jos haluat siirtyä paperittomaan laskutukseen, ota asia puheeksi palvelunteon yhteydessä. Verkkolaskujen vastaanottaminen onnistuu, kun käytössäsi on kyseisen ominaisuuden sisältävä laskutus-, kirjanpito- tai taloushallinto-ohjelma.

Apua ilmasto- ja ympäristösuunnitelman tekoon

Kartoita maatilasi ympäristö- ja ilmastotoimia ja niiden kehittämismahdollisuuksia yhdessä asiantuntijan kanssa. Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma on ympäristösitoumuksen yleinen vaatimus, joten se on pakollinen kaikille ympäristösitoumuksen tehneille tiloille. Suunnitelma on tehtävä vuoden 2026 huhtikuun loppuun mennessä. Hoida asia kuntoon asiantuntijan avulla ennen alkuvuoden ja kevään EU-tukikiireitä.

Lue lisää:

Tutustu podcast-sarjaamme!
VarjoCast on kymmenosainen podcast-sarja, jossa puhutaan maatilojen varautumisesta erilaisiin häiriötilanteisiin ja riskeihin.

Kuuntele tästä!

 Euroopan unionin osarahoittama

VarjoCast on tuotettu osana ProAgria Keski-Pohjanmaan Varjo-hanketta. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Omistajanvaihdosverstaas

Webinaari:
Oy-muotoisen maatalan omistajanvaihdos
rahoittajan näkökulmasta
TIISTAINA 24.3.2026 klo 10-11

Asiantuntijana
Emma Lokasaari, OP Länsirannikko

ILMOITTAUDU ENNAKKOON
KESKI-POHJANMAA.MTK.FI/SUPERSUKSEE

2026

Omistajanvaihdosverstaas: TYÖPAJA 1

Omistajanvaihdoksen edellytykset, yrittäjäominaisuudet
ja oman tilan omistajanvaihdosprosessi

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIOPISTO, KANNUS
TIISTAINA 10.3.2026 KLO 10.00-14.00

Paikalla asiantuntijat:
Mikko Hankaniemi, Kpedu - Miika Töyräkoski, OP Jokilaaksot
Teemu Kinnunen, ProAgria Keski-Pohjanmaa - Katja Leppälä, Mela

ILMOITTAUDU 6.3. MENNESSÄ
KESKI-POHJANMAA.MTK.FI/SUPERSUKSEE

Apua, olen liian nuori eläkkeelle-

MITÄ MAATALOUSYRITTÄJYYDEN
JÄLKEEN?

Tietoa

Kokemuksia

Vaihtoehtoja

Webinaari ma 16.3.2026
klo 10-12

MEGA
BOOSTI

KANNATTAVUUDELLA
JATKUVUUTTA
PÄÄTTE

Onnistunut
OMISTAJANVAIHDOS

Cyper
SUKSEE

TIEOVIRTA

European unionin
esiarhoittama

2026

Omistajanvaihdosverstaas: TYÖPAJA 2

Maatalan nykytilan arviointi, vision
ja strategian rakentaminen

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIOPISTO, KANNUS
TIISTAINA 17.3.2026 KLO 10.00-14.00

Paikalla asiantuntijat:
Liisa Koskela, ProAgria Keski-Pohjanmaa
Saana Tanskanen-Niemi, OP Suomenselkä

ILMOITTAUDU 13.3. MENNESSÄ
KESKI-POHJANMAA.MTK.FI/SUPERSUKSEE

Seuraa, tykkää ja tägää meitä
SOMESSA: @ProAgria #proagria

Yllätä ystäväsi lipulla Farmariin!

Paras tapa yllättää ystävä on lupaus yhteisestä ajasta. Farmari tarjoaa siihen tänä vuonna loistavan tavan, sillä lippukaupasta 14.2. ostettuja päivälippuja saa nyt kaksi yhden hinnalla!

Farmarin nettisivujen lippukaupassa on ystävänpäiväkampanja, josta tarjoushintaisten liput ovat lunastettavissa alennuskoodilla "YSTÄVÄ". Koodi syötetään lippukauppaan maksun yhteydessä. Normaalihintainen aikuisten päivälippu on 25 euroa. Tarjous on voimassa aikuisten sekä lasten päivälippuihin vain lauantaina 14.2.2026 ostetuissa lipuissa. Alennuksen voit käyttää vain kerran/ostotapahtuma.

Nappaa siis ystävä
kainaloon ja suunnatkaa
kesäkuussa yhdessä
Farmariin, kesän
ykköstahtumaan!

FARMARI
25.-27.6.2026 KALAJOKI

Kaksi yhden
hinnalla vain 14.2.

Jäsen- ja järjestöasiat

Järjestövastaava
Ritva Karri
Puh. 040 523 4113
ritva.karri@proagria.fi

Yhdistysten toimintakertomukset

Palauttakaa toimintakertomuksenne vuodelta 2025 maaliskuun loppuun (31.3.) mennessä Keski-Pohjanmaan ProAgriaan. Yhdistysten tarvittavat asialistat löytyvät nettisivuiltamme www.proagria.fi/kp - Yhdistyksille. Yhdistyssivuille pääsee myös skannaamalla oheisen QR-koodin.

Jäsenyhdistysten jäsenlistat ja luottamushenkilöiden yhteystiedot

Saamme maakunnallisen jäsenmäärämme mukaan edustajapaikkoja valtakunnallisiin järjestön kokouksiin, joissa tehdään jäsenistöä koskevia linjauksia. Jokainen jäsen on tämän vuoksi tärkeä! Ellette vielä käytä Sense-jäsenrekisteriohjelmia, voitte palauttaa jäsenlistat yhdessä yhteystietojen päivytyslomakkeen kanssa.

Muistakaa myös päivittää luottamushenkilöissä tapahtuneet muutokset. Ilmoittakaa luottamustehtävissä lopettaneet henkilöt sekä uudet henkilöt ja heidän sähköpostiosoitteensa, jotta yhdistyksen yhteystiedot pysyvät ajan tasalla ja posti kulkee oikeille henkilöille. Tiedot voi päivittää suoraan Sense-jäsenrekisteriohjelman tai ilmoittaa Ritva Karri p. 040 523 4113 tai ritva.karri@proagria.fi.

Paikallisyhdistysten jäsentietojen päivitys Sense-jäsenrekisteriohjelmassa

Ennen vuoden 2026 paikallisyhdistysten jäsenlaskutusta tulee yhdistyksenne jäsenrekisteristä vastaavan päivittää jäsentietonne Sensessä ajan tasalle. Eronneet jäsenet merkitään eronneeksi viime vuoden puolelle eli eropäiväksi laitetaan viimeistään 31.12.2025. Jos eropäiväksi laitetaan vuoden 2026 päiväys, tulee henkilö saamaan laskun vielä tänä vuonna. Kun yhdistyksenne jäsentiedot ovat ajan tasalla, ilmoittakaa vuoden 2026 jäsenmaksunne suuruus, jotta yhdistyksenne jäsenlaskutus voidaan aloittaa.

Ilmoitus Yhdistysrekisteriin

Jos yhdistyksenne hallituksessa tai johtokunnassa tapahtuu henkilömuutoksia, muistattehan tehdä siitä Patentti- ja rekisterihallituksen Yhdistysrekisteriin muutosilmoituksen. Näin varmistatte sen, että istuva hallitus tai johtokunta vastaa yhdistyksenne toiminnasta ja taloudesta myös virallisesti. Ilman muutosilmoitusta vastuu toiminnasta on niillä, joiden tiedot Yhdistysrekisteriin on viimeksi ilmoitettu. Ilmoitus hoituu kätevästi puheenjohtajan tekemänä osoitteessa prh.fi - Yhdistykset.

Yrittäjäjäsenyys

Yrittäjäjäsenyys on tarkoitettu henkilöille, jotka omistavat tai hallitsevat maatilaa tai muuta maaseutuyritystä. Vuonna 2026 jäsenmaksu on 100 €/hlö/v. Jäsenellä on mahdollisuus vaikuttaa ProAgria Keski-Pohjanmaan toimintaan. Kullakin yrittäjäjäsenellä on ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n vuosikokouksessa yksi ääni. Jäsenet saavat neuvontapalveluja jäsenhintaan ja jäsenille kohdistettuja muita etuuksia, kuten näyttelylippuja ja webinaareja.

Yritysjäsenyys

Yritysjäsenyys on tarkoitettu yhtiömuotoisille maatalousyrityksille tai maaseutuyrityksille (oy, ay, osk.). Vuonna 2026 yritysjäsenmaksu on 200 €/yhtiömuotoinen maatalous tai maaseutuyritys. Yritysjäsenellä on käytössä samat edut kuin yrittäjäjäsenellä.

Kun yhdistyksen toiminta on hiipunut

Yhdistyksen jäsenten päätökseen perustuvassa yhdistyksen purkamisessa ja toiminnan lopettamisessa on noudatettava kyseisen yhdistyksen sääntöjä. Useiden yhdistysten säännöissä purkamispäätökseen vaaditaan 3/4 enemmistö ja lopettamisasia on käsiteltävä kahdessa kokouksessa. Lopettavan yhdistyksen kokouksissa voidaan myös tehdä päätökset alaseuran muuttamisesta pääseuraksi, päättää omaisuuden luovuttamisesta, muuttaa tarvittaessa sääntöjä tai päättää kokonaan uuden yhdistyksen perustamisesta.

Yhdistyksen purkautuessa sen varat käytetään viimeisen kokouksen päättämällä tavalla yhdistyksen tarkoitusta edistävään toimintaan. Rahavarojen ja muun omaisuuden käytöstä on hankittava sen ProAgria-keskuksen lausunto, jonka jäsen yhdistys on.

Rekisteröidyn yhdistyksen tulee tehdä purkautumisilmoitus Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH). PRH tekee merkinnän yhdistysrekisteriin, ja yhdistys katsotaan puretuksi. Yhdistyksen päätökseen perustuvasta selvitysmenettelystä säädetään yhdistyslain 40 §:ssä. Tutustu lakiin ennen kuin aloitat yhdistyksen purkamisen. Lisätietoja yhdistyksen purkamisesta PRHn nettisivuilta - Yhdistykset - Rekisteröidylle yhdistykselle - Yhdistyksen lopettaminen.

Yrittäjä- ja yritysjäsenen jäsenedut

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n jäsenmaksunsa maksaneet yrittäjä- ja yritysjäsenet saavat jäsenalennusta ProAgrian palveluista ja tuotteista 5 %, enintään 50 €/palvelu. Palveluista pois luetaan Neuvopalvelut ja valtionapuiset palvelut sekä niiden asiakasrahoitusosuus, hankkeet, tuotosseuranta, viranomaisluontoiset tarkastuspalvelut, matkakulut ja tilakäyntimaksut.

- Kasvinsuojelututkinnosta paikan päällä ja sähköisesti verkossa 5 € alennus
- 20 % alennus valikoiduista ammattikirjoista ProAgrian verkkokaupasta
- kumppaniedut: Eurofins, Seilab, Etra, Terveystalo, KVVY
- Pääsylippu Farmariin tai KoneAgriaan (yksi lippu/ yrittäjäjäsen ja kaksi lippua/yritysjäsen)
- Yrittäjäjäsenwebinaarit 24.4.2026 ja 6.11.2026
- Valtakunnallinen päättäjätapaaminen 27.11.2026

Lue lisää jäsenyydestä

Liity jäseneksi!
Ammatillisia etuja, huolenpitoa ja hyvinvointia.

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiön apurahat

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiö myöntää apurahoja opiskelijoille, jotka edistävät opinnäytetyöllään tai muutoin opinnoissaan keskipohjalaista maataloutta tai sen lähellä olevia elinkeinoja (mm. käsityöala, koti- ja puutarhatalous sekä kalatalous) tai suorittavat harjoitteluaan em. alojen edistämisorganisaatioissa.

Apurahat ovat jatkuvasti haettavissa. Vapaamuotoiset hakemukset, joihin liitetään ansioluettelo ja apurahan käyttösuunnitelma tai hyväksytystä opinnäytetyöstä aiheutuneet kustannukset, osoitetaan Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiölle, osoite Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola tai s-postilla osoitteella ritva-liisa.nisula@proagria.fi. Lisätietoja antaa Ritva-Liisa Nisula, p. 040 5849 550.

ProAgrian vuosikokous kokosi yritystalo Evaldiin Kokkolaan ProAgrian ja maa- ja kotitalousnaisten keskipohjalaisjäsenistöä.

ProAgria päätti suuntautumisesta Etelä-Pohjanmaahan

ProAgria Keski-Pohjanmaan vuosikokous päätti 1.12.2025 ensimmäisen kerran yhdistyksen purkamisesta ja toiminnan yhdistämisestä Etelä-Pohjanmaan ProAgrian kanssa. ProAgrian sääntöjen mukaan yhdistyksen purkaminen vaatii kahden peräkkäisen vuosikokouksen päätöksen. Toisen kerran purkamisesta päätetään tämän vuoden vuosikokouksessa.

Vuosikokousedustajat painottivat alueellisten asiantuntijapalvelujen tasapuolisuutta, läheisyysperiaatetta ja asiakkaiden tarpeiden huomioimista, mikäli yhdistyminen vuoden 2027 alussa tapahtuu. Yhdistymisneuvotteluja jatketaan jäsenistön linjausten pohjalta vuoden 2026 aikana.

Henkilövalinnat

Tapani Orjala Lohtajalta valittiin jatkamaan ProAgria Keski-Pohjanmaan puheenjohtajana. Hallituksessa jatkavat **Lauri Juntunen** Kälviältä, **Anna Niemelä** Lohtajalta sekä **Sanna Rajala** Reisjärveltä. Anna Niemelän uudeksi varajäseneksi valittiin **Anu Karhukorpi** Halsualta. Varajäsenpaikkansa uusiva, **Marko Aho** Perhosta sekä **Jenika Kovanen** Sievistä.

Maa- ja kotitalousnaisten johtokunnassa jatkavat **Anna Niemelä** Lohtajalta, varalla **Piia Palo-**la Lohtajalta, **Satu Lappi** Lestijärveltä, varalla

Tuula Tervämäki Toholammilta sekä **Raija Virta** Himangalta. Virran varajäseneksi valittiin uutena himankalainen **Riia Määttänen-Ojatalo**.

Huomioinnit

ProAgria Keskusten Liiton myöntämän kultaisen ansiomerkin sai viestijä ja järjestövästava **Ritva Karri**.

Keski-Pohjanmaan parhaasta karjasta energia- ja korjatun maitotuotoksen perusteella palkittiin Havukan Oy:n **Markku** ja **Sanna Rajala** Reisjärveltä, toiseksi paras karja oli Rekilä Mty:n **Antti, Erkki, Hannu** ja **Mika Rekilällä** Lohtajalta. Kolmanneksi parhaasta karjasta palkittiin Isohanni Mty:n **Aleksi, Hannele** ja **Janne** sekä **Teppo Isohanni** Kannuksesta.

Luonnonvarakeskuksen myöntämällä kannattavuuskirjanpito-palkinnolla 10-vuotisesta kirjanpidosta huomioitiin **Elina** ja **Sami Finnilä** Vetelistä. Lohtajalaiset **Maria** ja **Harri Muuraiskangas** saivat kunniakirjan viisivuotisesta kannattavuuskirjanpidosta.

Vuoden 2025 keskipohjalaisena Maa- ja kotitalousnaisena palkittiin **Maija-Leena Hakunti** Ruotsalon Maa- ja kotitalousnaisista Kälviältä.

Ritva-Liisa Nisula

ProAgrian vuosikokouksessa Ritva Karrille luovutettiin ProAgria Keskusten Liiton myöntämä kultainen ansiomerkki. Vuoden Maa- ja kotitalousnaisena huomioitiin Maija-Leena Hakunti Kälviältä.

i VALO

KOTIMAISET LED-VALAISIMET

MAATALOUDEN TARPEISIIN

- + Energiatehokkaat tuotteet
- + Erinomainen ammoniakki- ja korroosionkesto
- + Huippuluokan valotehokkuus ilman kiusahäikäisyä
- + Valonlähde ja liitäntälaitteet tarvittaessa helposti vaihdettavissa
- + Monipuoliset ohjausmahdollisuudet
- + Ilmainen valaistussuunnittelu
- + Suunniteltu ja valmistettu litallassa

I-Valo Oy | 010 501 3000 | info@i-valo.com | i-valo.com

Heitä hyvästit rehustressille!

Lataa Rehuappi nyt!

Rehutiedot ja tilaushistoria

Siiloseuranta

Kuitit tallessa

Helppo rehutilaus

Rahanarvoinen RehuEtu

Suora yhteys Tähti-rehutiimiin

KINNUSEN
**TÄHTI
REHUT**
★ ★ ★

Tee elämästäsi helpompaa
ja karjastasi onnellisempaa.

Lataa
App Storesta

LATAA SE
Google Playsta

08 514 4700 | www.kinnusentahirehut.fi

MIEDON METALLI OY

TERÄSOVET JA IKKUNAT

Lehti-, pari-, taitto-, liuku-, erikoisovet ja ikkunat.
Maatalouteen kuumasinkittynä
vuodesta 1969

VAHVA KOTIMAINEN,
KOTIMAISTA TYÖTÄ.

Aukipitolaite topperi

020 787 9650 • www.miedonmetalli.fi

TIETEESTÄ TIETOA

SUOMALAINEN LUOTETTAVA
ANALYYSIPALVELU!

Huom!

Itävyystutkimus!
Varmista nyt, että kylvö-
siemeneksi tarkoitettu
osa syksyn sadosta itää!

Löytyykö pannu-
huoneestasi unohtuneita
maanäytteitä? - Lähetä
meille analysoitavaksi!

Hortilab AB
OY

Oy Hortilab Ab
☎ 06 347 4250
hortilab@hortilab.fi
Vasavägen 41, 64200 Närpiö

SUOMALAISTA PALVELUJA
FINLANDSK SERVICE

www.hortilab.fi

Maatalouden jätehuolto

Tuo meille tai tilaa nouto:

- AIV-muovit, käärintämuovit, tyhjät kanisterit, parsinmatot yms.
- lääkepullot, neulat
- öljyt, hydraulikkaletkut, lannoitteet, kemikaalit, akut yms.

Sovi naapurin kanssa maatalousmuoville yhteinen noutoajankohta, niin voitte jakaa kuljetuskustannukset. Kourassa on vaaka, jonka avulla jätemaksut voidaan jakaa.

Kysy tarjous!
(08) 410 8701
info@vyp.fi

VYP
YRITYSJÄTEPALVELUT

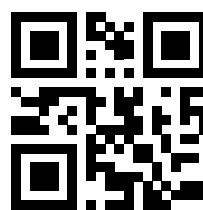
FARMARI
25.-27.6.2026 KALAJOKI

Farmarin pääyhteistyökumppanit Kalajoen kaupunki, LähiTapiola, Maaseudun Tulevaisuus, Snellman ja Valio

Kalajoen Farmari on saanut pääyhteistyökumppanikseen vahvat toimijat, joille suomalainen ruuantuotanto ja huoltovarmuuden tukeminen on tärkeää. Kaikki yhteistyökumppanit edistävät laajalla rintamalla maatalouden kilpailukykyä, kannattavuutta ja riskinhallintaa sekä maaseudun elinvoimaisuutta. Näyttelyn pääyhteistyökumppaneista LähiTapiolalla, Maaseudun Tulevaisuudella (Viestimedia), Snellmanilla ja Valiolla on vahva sidos maatalouteen. Kalajoen kaupunki ympäristöineen on tunnettu matkailustaan ja elinvoimaisesta alkutuotannostaan.

Lisätietoa
Farmarista

Farmarin talkoohaku nyt avoinna

Ensi kesän Farmari -maatalousnäyttely Kalajoella etsii talkoolaisia. Talkootyö on hyvä mahdollisuus kerätä varoja yhdistysten tai seurojen omaan toimintaan. Maatalousnäyttelyssä talkootyö on rentoa ja mukavaa. Farmari tarjoaa runsaasti talkootyötä muun muassa näyttelyn rakentamisessa, näyttelyn aikana ja sen purkamisessa.

Tapahtuma on hyvä tilaisuus yhdistyksille ja seuroille osallistua näyttelyyn mielenkiintoisissa tehtävissä ja kerätä samalla varoja seurojen omaan toimintaan.

Talkoolaisten apua tarvitaan esimerkiksi lipunmyynnissä, siivouspartioissa, kotieläinkentän tehtävissä ja järjestyksenvalvonnassa.

Ilmoittaudu:
farmari.net

FARMARIN KUVAPANKKI

Tervetuloa karjanäyttelyyn

Kalajoen Farmarista on tulossa kaikkien aikojen Farmari, jossa on näyttävä kotieläinkenttä erilaisine näytöksineen. Tule mukaan tekemään kattavaa kotieläinosastoa kanssamme.

Ilmoittautuminen karjanäyttelyyn
Lisätietoja
Sari Morri

Näyttelyeläinten terveysvaatimukset
Lisätietoja
Seija Perasto

Vain 14.2.: Kaksi lippua yhden hinnalla Farmariin!

Ystävänäpäivän kunniaksi Farmarin lippukaupassa on tarjolla upea etu: aikuisten ja lasten 14.2.2026 ostetut päiväliput Farmariin saa kaksi yhden hinnalla! Nyt on täydellinen hetki yllättää ystävä, puoliso tai perheenjäsen lahjalla, joka tuo iloa pitkälle kesään. Voitte itse valita, minä näyttelypäivänä haluatte lippunne käyttä. Alennuksen saa käyttämällä lippukaupassa maksuvaiheessa koodia "YSTÄVÄ". Koodi lisätään ostotapahtuman yhteydessä, ja se oikeuttaa kahteen päivälippuun yhden hinnalla. Lippukaupan tarjous voimassa vain 14.2.2026.

Tästä ystävänäpäivän lipputarjoukseen:

Farmarin sukutilakunniakirjat haettavissa 17.3.26 mennessä

Farmari 2026 -maatalousnäyttelyssä Kalajoella on mahdollista vastaanottaa sukutilatunnuksia. Myönnettäviä sukutilatunnuksia ovat sukutilakunniakirja, sukutilaviiri, sukupolvien ketju -taulu sekä pienoissukutilaviiri.

Hakemus toimitetaan puoltoisuuslautausvarten ProAgria-keskukseen, jonka alueella tila sijaitsee. ProAgria Keskusten Liiton toimesta suoritetaan sukutilatutkimus, josta peritään tapauskohtainen tutkimusmaksu. Mikäli tutkija joutuu tilaamaan maksullista lisämateriaalia, veloitetaan myös niistä aiheutuneet kulut. Tutkimuksen ja tarkistuksen jälkeen kunniakirja lähetetään tekstattavaksi ja voidaan luovuttaa joko ProAgria-keskuksen järjestämässä tilaisuudessa tai Farmari-maatalousnäyttelyssä.

Hakemukset 17.3.2026 mennessä

Sukutilakunniakirjan hakemiseen on varattava vähintään 3 kk aikaa. Farmari 2026 -maatalousnäyttelyssä luovutettavia sukutilatunnuksia varten hakemukset tulee palauttaa paikalliseen ProAgria keskuksen **viimeistään 17.3.2026 mennessä**.

Hinnasto, hakulomakkeet ja lisätietoja sukutilatunnuksista löytyy seuraavilta:

ProAgria
Keskusten Liitto

ProAgria-
keskukset

Ritva Karri,
ProAgria Keski-Pohjanmaa
ritva.karri@proagria.fi,
p. 040 523 4113

Ritva-Liisa Nisula,
ProAgria Keski-Pohjanmaa
ritva-liisa.nisula@proagria.fi,
p. 040 584 9550

Sukutilakunniakirjan voi saada maatalo, joka on ollut nykyisen omistajasukunsa hallussa yhtäjaksoisesti vähintään 200 vuotta ja on edelleen toimiva maa- tai metsätaloustila. Kunniakirjan myöntämistä edeltää Kansallisarkistossa teetetty tutkimus tilan omistusvaiheista. **Sukutilaviiriin** voi hankkia tila, jolle on tehty sukutilatutkimus ja jolla on sukutilakunniakirja. Lisäksi edellytetään vakituista asumista tilalla. **Sukupolvien ketju -taulun** saajan tulee kuulua sellaista sukutilaa edelleen viljelevään sukuun, jonka tilalle on myönnetty sukutilakunniakirja. **Pienoissukutilaviiriin** voi saada jokaisen sukutilalta kotoisin oleva henkilö tai tämän jälkeläiset, edellyttäen että tilalle on myönnetty sukutilaviiri.

Hinnat

- Sukutilakunniakirja 264 € - sukutilakunniakirja edellyttää lisäksi aina tutkimusmaksu 90-190 €
- Sukutilaviiri 650 €
- Sukupolvien ketju -taulu alk. 71 €
- Sukupolvien ketju -taulu + pienoissukutilaviiri yhdessä alk. 350 €
- Pienoissukutilaviiri 293 € + kaiverrettu laatta 41 €

Ilmastoölykäs maatalous, tekoja nyt – ei huomenna

Ilmastoölykkään maatalouden edistäminen vaatii käytännönläheisiä ratkaisuja ja tiivistä yhteistyötä. Kälviällä kokoontuneet eurooppalaiset EVECSA-kumppanit painottivat, että kestävä siirtymä onnistuu vain, kun viljelijöiden arki huomioidaan, nuoret saadaan kiinnostumaan alasta ja asioita edistetään yhdessä.

Ilmastoölykäs maatalous, tavoitteista käytäntöön -ajatus ohjasi keskusteluja tammikuussa Kälviällä pidetyssä EVECSA-hankkeen kansainvälisessä partnereiden tapaamisessa, jonka isännöi KPEDU. Tapaaminen kokosi yhteen kumppaneita eri puolilta Eurooppaa ja tarjosi tilaisuuden pohtia yhteisiä haasteita, tarkastella konkreettisia toimintamalleja sekä pohtia, miten osaamisen kehittäminen voi tukea maatalouden ja metsätalouden pitkän aikavälin muutoksia.

Oppia käytännöstä

Ilmastoölykkäiden käytäntöjen on oltava linjassa maatalojen päätöksenteon kanssa. Toimenpiteet, jotka vähentävät päästöjä tai lisäävät hiilensidontaa, otetaan todennäköisemmin käyttöön, jos ne samalla tukevat tuottavuutta, resilienssiä ja pitkän aikavälin kannattavuutta. Keskusteluissa ”kestävästä tehostamisesta” korostui, miten täsmävilljely, panosten älykäs käyttö ja markkinakysyntään reagointi voivat vähentää päästöjä tuotettua yksikköä kohti kilpailukyvyistä tinkimättä.

Nuoret maatalousalalle

Osallistujat pohtivat, kuinka koulutus- ja valmennusjärjestelmät voivat antaa opiskelijoille taitoja arvioida ja hyödyntää tietoa sekä integroida kestävyttä päivittäiseen maatalon johtamiseen. Ammatillinen koulutus kohtaa kuitenkin haasteen: miten houkuttaa uusia sukupolvia maatalous- ja metsätalouseläimille? Kumppanit jakoivat kokemuksia ja hyviä käytäntöjä opiskelijarekrytoinnista ja totesivat, että kiinnostus maatalousammatteihin muotoutuu usein jo ennen virallisia opintopolkuja. Evecsalaiset esittelivät esimerkkejä siitä, miten tuoda maatalous, ruokajärjestelmät ja kestävyys lasten tietoisuuteen jo varhain – esimerkiksi hauskojen alakouluaktiiviteettien kautta.

Yhteistyö on avain

Koulutuksen järjestäjät, viljelijät, neuvonta, tutkijat, yritykset ja viranomaiset muodostavat jokainen osan ratkaisua. EVECSA-hankkeessa toimijoiden välinen yhteistyö mahdollistaa tiedon liikkumisen, osaamisen ajantasaisuuden ja innovaatioiden kytkemisen todellisiin tarpeisiin.

Keskusteluissa korostui, kuinka sektorirajat ylittävä työskentely auttaa sovittamaan koulutuksen käytännön tarpeisiin, tukee ilmastoölykkäiden ratkaisujen käyttöönottoa ja varmistaa, että kestävyystavoitteet rakentuvat arjen maatalouden realiteetteihin eivätkä jää teoriatasolle.

Suomen tapaaminen ei pyrkinyt luomaan yhtä valmiita malleja, vaan auttoi partneriryhmää muodostamaan yhteisen näkemyksen, joka tukee työtä koulutustarjonnan suunnittelussa, sidosryhmäyhteistyössä ja asiantuntijuudessa kohti kestävämpää maatalous- ja metsätaloutta.

Ritva-Liisa Nisula

Kuuden maan ja 22 organisaation edustaja kokoontuivat tammikuun pakkasilla Kokkolaan pohtimaan ilmastoviisaan maatalouden käytännön toteutustapoja. Lappiin asti ei tarvinnut lähteä, sillä Rödsjön Poropirtillä poroihin pääsi tutustumaan lähietäisyydeltä.

KUVAT: TANJA YLI-TOKOLA JA RITVA-LIISA NISULA

EVECSA - Ilmastoviisautta maatalouteen -kumppaniverkosto

Mukana Suomesta ProAgria Keski-Pohjanmaa, Kpedu, Sedu ja Lapin ammattikorkeakoulu, lisäksi kumppaneita koulutuksen, viestinnän ja asiantuntemuksen aloilta Tanskasta, Alankomaista, Puolasta, Espanjan Kataloniasta ja Italian Sisiliasta.

Lisätietoja
EVECSA-
hankkeesta

Euroopan unionin
osarahoittama

Ilmasto- viisautta ja yhteistyötä yli rajojen

EVECSA-hankkeen kansainvälinen tapaaminen toi eurooppalaiset kumppanit Kälviälle kehittämään ilmastoviisautta maataloutta ja vahvistamaan yhteistyötä. Viikon aikana syvennyttiin maatalouden ja metsätalouden käytännön ratkaisuihin, opiskelijarekrytoinnin teemoihin sekä tutkimuksen, yritysten ja oppilaitosten väliseen yhteistyöhön. Asiaohjelman ohella osallistujat pääsivät kokemaan myös suomalaista talvikulttuuria saunasta ja avantouinnista lumienkeleiden tekoon.

EVECSA-hankkeen kansainvälinen verkostotapaaminen kokosi 19.–23.1.2026 Keski-Pohjanmaalle opettajia ja yrityskumppaneita Tanskasta, Hollannista, Puolasta, Italiasta ja Kataloniasta. Teemoina olivat ilmastoviisas maatalous, osaamisen kehittäminen ja yhteistyö yli rajojen – sekä siltojen rakentaminen niin ihmisten kuin organisaatioiden välille.

Yhdessä oppien, siltoja rakentaen

Viikon aikana keskusteltiin maa- ja metsätalouden haasteista, ilmastoviisautta ratkaisusta ja opiskelijoiden saamisesta alalle. Ohjelmassa oli työpajoja, vierailuja ja keskusteluja sekä hyvinvointia tukevia hetkiä – kuten suomalaisiin yrteihin pohjautuva jalkakylpytyöpaja, joka sai monet osallistujat herkistymään.

Paikalliseen koulutukseen tutustuttiin KPEDUn Kannuksen toimipisteessä ja opiskelijaravintola Kokkolinnassa Kokkolassa. Hyvinvoinnista huolehdittiin valkoisessa huoneessa, turvesaunassa ja Nordic Dance -konseptilla. Vierailukohteina olivat Neristan sekä tunnelmallinen Poropirtti. Viimeisen illan talviaktiviteetit Partio Jylhän järven jäällä Kannuksessa tarjosivat elämyksiä avantouinnista villasukkakävelyyn.

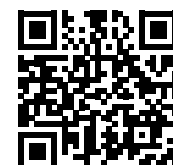
Osaaminen ja asenne huomattiin

KPEDUn opiskelijoiden merkittävä työpanos viikon sujuvuuteen huomattiin ja se teki lähtemättömän vaikutuksen kansainvälisiin vieraisiin sekä Kokkolinnassa että Partio Jylhässä. Viikko oli lämminhenkinen ja voimauttava – muistutus siitä, että kestävää tulevaisuutta rakennetaan tiedon lisäksi myös kohtaamisilla, luottamuksella ja inhimillisyydellä. Tunnelma kiteytti viikon teeman: Sillat rakentuvat kohtaamisissa, jaettujen kokemusten kautta.

Kirsii Leppikorpi

Lisätietoja
hankkeesta:

Perunapäivä ajankohtaisten teemojen äärellä

Kalajoella 27.1. 2026 järjestetty Perunapäivä toi yhteen perunanviljelijöitä, asiantuntijoita, alan yrityksiä sekä sidosryhmiä kuulemaan peruna-alan ajankohtaisista aiheista sekä keskustelemaan tulevan kasvukauden näkymistä. Tilaisuuden avasi Keski-Pohjanmaan Perunakerhon puheenjohtaja **Ari Pahlala**.

Tutkija **Riina Lukkala** (Pyhäjärvi-instituutti/Petla-ohjelma) esitteli Fosforiyritys-hankkeen tutkimustuloksia, perunaruton torjuntaa sekä muita ajankohtaisia asioita. **Ville Myllylä** (ProAgria Keski-Pohjanmaa) käsittelee tietoisuudessa kasvinesteanalyysiä (SAP) viljelyn tukena. Ruokaviraston **Toni Valo** kertoi ajankohtaisesta tuholaisilanteesta ja MTK:n **Antti Lavosen** asiantuntijapuheenvuorossa tarkasteltiin kasvinsuojeluaineiden saatavuutta. Iltapäivällä katse kääntyi tulevaisuuteen, kun esillä olivat uudet sadonmittausteknologiat, Euroopan laatuvaatimukset sekä kansainvälisen perunatehdasprojektin tilanne.

Teknologian näkökulmaa toi **Evgeniy Savin** (Green Growth), joka esitteli uusia ratkaisuja sadon mittaukseen. **Antti Hintikka** (U2 Online Oy) käsittelee uudistavaa eli regeneratiivista viljelyä ja perunanjalostajien laatuvaatimuksia Euroopassa. Viljelijän näkökulmaa toi kommenttipuheenvuorossaan **Samuli Leskelä** ja kansainvälisen perunatehdasprojektin tilannekatsauksen esittivät **Antti Kuusisto** ja **Harri Muuraiskangas**. Päivän päätti MTK:n perunaverkoston puheenjohtaja **Heikki Markus**.

Päivä tarjosi osallistujille mahdollisuuden verkostoitumiseen ja keskusteluun lounaalla sekä ständeillä, joissa alan yritykset ja hankkeet esittelivät toimintaansa. Tapahtuman antina osallistujat saivat ajankohtaista tietoa ja käytännön näkökulmia perunantuotannon kehittämiseen.

Tilaisuuden järjestivät Tietovirta- ja Tuottava Hiilineutraali Peruna (TuoHI) -hankkeet yhteistyökumppaneineen.

Riikka Rinta-aho

Perunapäivän juonsi Niko Hyppönen.

Ville Myllylä esitteli SAP-analyysiä.

TIETOVIRTA-HANKKEEN TAPAHTUMIA

Varautumisen aamukahvit ke 18.2.2026 klo 10-11: Maatilan kyberturvallisuus
Yleistä kyberturvasta ja jokapäiväisistä uhkista, maatilojen kyberuhkat. Asiantuntijana kehityspäällikkö Markku Ylitalo, Lounea Yritysratkaisut. Webinaari järjestetään yhteistyössä Varjo-hankkeen kanssa.

Ajankohtaista kasvin-suojelusta -webinaari ti 24.2.2026 klo 10-12
Tuoretta tietoa lajikkeiden taudinkestävyydestä ja hivenravinteista tautien hallinnassa. Asiantuntijana erikoistutkija Marja Jalli, Luonnonvarakeskus.

Veroweinaari ke 18.3.2026 klo 10-14
Miten veroilmoitusta ja kirjanpitoa voi käyttää maatilan kehittämisen välineenä. Asiantuntijana Hannu Vuoriniemi, Vuoriniemi Consulting Oy.

Ennakkotieto: Kotieläintilojen vesihuoltoseminaari, KOKKOLAN KAUPUNGINTALO, ti 14.4.2026.
Mukana HVKn, MMMn ja EVKn asiantuntijoita. Tilaisuus järjestetään yhteistyössä Varjo-hankkeen kanssa.

Ilmoittautuminen kaikkiin tilaisuuksiin:

Tervetuloa!

Hannes-myrskyn oppeja

JOUNI INGALSUO

TOIVE- JUTTU

Hannekseksi ristitty myrsky aiheutti mittavat vahingot Keski- ja Etelä-Pohjanmaan sekä Pohjanmaan alueella. Myrskyvahinkoja aiheutui muuallakin Suomessa varsinkin länsirannikolla ja sen lähituntumassa. Pahimmillaan yli 180 000 kotitaloutta oli ilman sähköä. Se on kautta aikojen yksi laajimpia sähkönjakelun häiriöitä maassamme. Sähkönjakelun häiriöt jatkuivat joissakin käyttöpaikoissa jopa viikkoja.

Hannes-myrskyn aiheuttamat metsävahingot ovat ennennäkemättömän suuret. Yleisimmin tuhot kohdistuivat varttuneisiin harvennusemetsiin ja vielä siten, että äskettäin harvennetut metsäkuviot ovat kärsineet suurimmat vahingot. Hanneksen tuhoaman ainespuun määrä on useita miljoonia kuutiometrejä. Nykyhetken vahinkojen lisäksi Hannes-myrsky leikkasi metsämaan tulevaisuuden tuottoja.

Myös vedenjakelun suhteen oli ongelmia, joskin ne olivat paljon suppeampia kuin sähkönjakelun häiriöt. Vesilaitoksissa on yleensä varajärjestelmät sähkönjakelun häiriöitä varten, mutta niitä ei saatu kaikissa vesilaitoksissa heti toimintakuntoon. Keski-Pohjanmaalla pahimmat vedenjakelun häiriöt kestivät useita vuorokausia.

Roudan puute moninkertaisti Hanneksen tuhovoiman

Roudan tiedetään vähentävän sähkökatkojen määrää jopa 80 prosenttia, sillä rouda kiinnittää puut tiukemmin maahan. Nyt roudan puute moninkertaisti Hannes-myrskyn tuhovoiman. Pitkä kestoajaksi oli toinen Hanneksen tuhoa lisännyt tekijä. Esimerkiksi joulukuussa 2011 riehunut Tapani-myrsky ja heinä-elokuun vaihteessa vuonna 2010 raivonnut Asta-myrsky aiheuttivat Keski-Pohjanmaalla vähemmän tuhoa kuin Hannes-myrsky. Vaikka Tapani ja Asta riehuivat roudattoman maan aikaan, ne olivat kestoajaltaan lyhyempiä, eivätkä Tapani-myrskyn puuskat olleet yhtä voimakkaita kuin Hanneksen. Asta-myrsky aiheutti paikallisia trombeja, jolloin sen aiheuttamat vahingotkin jäivät paikallisiksi.

Ilmatieteen laitos ennakoii Hannes-myrskyn

Ilmatieteen laitos ennusti ensimmäisen kerran puuskittaisia tuulia jouluaattona eli kolme päivää ennen myrskyä. Ennusteet muuttuivat myrskyyennusteeksi joulupäivänä ja tarkentuivat Tapanin päivän kuluessa. Jälkikäteen arvioituna Ilmatieteen laitoksen ennusteet olivat melko tarkkoja jo

kaksi vuorokautta ennen myrskyn saapumista. Myrskyä edeltäneen päivän aikana esitetyt ennusteet osuivat kohdalleen sekä alueen, tuulen voimakkuuden että kestoajan suhteen. Toisaalta voi sanoa, että Hannes-myrskyn tuhopotentiaalini olisi voinut esittää tiedotteissa ja uutisissa konkreettisemmin. Uutisoinnista huolimatta suuri yleisö ei ehkä täysin osannut tunnistaa tuloillaan olevan myrskyn vaarallisuutta.

Miten varautua seuraavaan myrskyyn?

Myrskyyn varautuminen pitää aloittaa hyvän sään aikana. Ensimmäisenä on syytä tarkistaa kaikki vähänkään vanhemmat peltikatot ja kateruuvien määrä. Peltikatossa pitäisi olla vähintään 6-8 ruuvia neliometriä kohden. Katon laidoissa, harjalla ja räystäillä tarvitaan ruuveja tätäkin enemmän. Edelleen, jos katon ruoheet eivät ole priimatavaraa, tarvitaan lisää ruuveja. Tässä asiassa enemmän on enemmän.

Hyvän sään aikana kannattaa kokeilla myös varavoimajärjestelmän käyttöönottoa. Entä onko polttoainetta varastoitu riittävästi? Hannes-myrskyn aikana monet pyörittivät generaattoria 40-50 tuntia, jolloin polttoainetta kului useampia tankillisia.

Pihapuiden kunnon arviointi on viisasta varautumista. Pihapui-

den kuntoa voi testata kopauttellemalla niitä puu- tai kuminuijalla. Lahovaurioisesta puusta tulee onntto, matala kumahtelu. Lahon puun kumahdus loppuu nopeasti.

Entä vakuutukset? Maatilavakuutukset ja kotivakuutukset korvaavat rakennuksille ja muulle omaisuudelle aiheutuneet myrskyvahingot, jos asiakas on valinnut riittävän laajan vakuutusturvan. Toki pitää muistaa, että vakuutuskorvauksissa on ikävähennys. Sen lisäksi kevyet pressuhallit ja huonokuntoiset rakenteet saatetaan rajata korvattavien vahinkojen ulkopuolelle.

Sitten metsään. Monet metsänomistajat menettivät Hannes-myrskyssä paljon metsävarallisuutta. Ilmatieteen laitoksen mukaan myrskyjä voi esiintyä entistä useammin nimenomaan roudattoman maan aikaan. Tällöin laajojen metsävahinkojen riski kasvaa. Hannes-myrskyn jälkeen huomattiin, että valitettavan suuri osa yksityismetsistä on täysin vakuuttamattomia. Metsävakuutukset kannattaa siis laittaa kuntoon.

Näillä varautumistoimilla lievennetään jo varsin hyvin tavanomaisten myrsköiden aiheuttamia vahinkoja.

Varjo - Maatalousyrittäjien varautumishankkeessa edistetään maatilayrityksien varautumista kriittisten tuotantopanosten saatavuusongelmiin ja toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Varjo-hankkeen podcasteissa lisää maatalojen varautumisesta:

Kun myrsky lähestyy

Myrskytuhot moninkertaistuvat, jos maa on roudaton, lehtipuut ovat täydessä lehdessä ja myrskystä ennakoidaan pitkäkestoista – toisin sanoen kyseessä on jotain muuta kuin nopeasti alueen yli etenevä säärintama. Seuraava myrskykään ei todennäköisesti tule aivan yllättäen.

Kun uutisissa annetaan myrskyvaroitusta, valmistautumistyö on syytä käynnistää saman tien ovien, ikkunoiden ja keveiden rakenteiden varmistamisella. Kuormansidontaliinat ovat nykyajan pika-apuvälineitä vähän samaan tapaan kuin ilmastointiteippi ja polyuretaanimassa. Kuormaliinoilla ja kiristimillä voidaan varmistaa isot sarnat ja liukuovet, kevyet irralliset esineet ja peitepressut, mahdollisesti myös kevyet pressuhallit sopivien lisäpainojen kanssa. Isoja ovia voidaan tukea nopeasti myös pyöröpaaleilla. Löyhästi kiinnitettyjä, kolisevia ikkunan pokia kirsitellään lisäruuveilla.

Viljasiilojen läpiviennit ja tarkistusluukut voi tiivistää nopeasti tiivistemassalla tai polyuretaanimassalla. Autot, traktorit ja muut helposti vahingoittuvat laitteet kannattaa siirtää etäälle pihapuista ja mieluiten rakennusten sisälle. Pakkaskelillä varavoimakoneen moottoria on hyvä käynnistellä ajoissa, jotta se on varmasti toimintakuntoinen tosipaikan tullen.

Kun tilanne on päällä, voidaan joutua tekemään pikaisia korjaustoimia monella tavalla improvisoiden. Hätätoissa pitää kuitenkin muistaa pitää huoli omasta ja muiden henkilöiden turvallisuudesta.

Ajoissa tehdyt varautumistoimet luovat turvallisuutta.

Jouni Ingalsuo

Jouni Ingalsuo

Ajatuksia omistajan- vaihdoksesta

Maatilan omistajanvaihdos on merkittävä yrittäjätalouden vaihe. Luopujalle päätös luopua ja jatkajalle päätös sitoutua maatalousyrittäjyyteen, ovat merkittäviä. Jokainen maatilayrityksen omistajanvaihdos ja maatilayrityksen jatkaminen ovat tärkeitä asioita kansantalouden ja myös huoltovarmuuden kannalta. Omistajanvaihdosten huolellinen valmistelu ja toteutus on tärkeää, jotta SPV-tilanteen osa-alueet pystytään ottamaan huomioon ja jatkajalle yrittäjätalouden alku on mahdollisimman tasapainoinen.

Maatilojen määrän ja yrittäjien keski-ikä kehitys

Maatilojen lukumäärä on vuodesta 2020 vuoteen 2025 alentunut 5 749 kpl eli 1 150 kpl/vuosi. Maatilojen vähenemistähti on kohtalaisen rivakka ja se näyttää viime vuosina asettuneen 2,5–3,0 % välille. Oikeudellisen muodon mukaan ainoastaan osakeyhtiömuotoisten maatilojen lukumäärä kasvaa. Vuodesta 2020 vuoteen 2025 maatalosakeyhtiöiden lukumäärä on kasvanut 392 kpl eli n. 6 % vuodessa.

Maatalousyrittäjien keski-ikä on noussut 53 vuodesta 55 vuoteen vuosien 2020 ja 2025 välillä. Keski-ikä nousee kohtalaisen tasaisesti tuotantosuunnasta riippumatta. Avomaan tuotannossa keski-ikä on pysynyt ennallaan, mutta kaikissa muissa tuotantosuunnissa käytännössä noussut.

Maatilan omistajanvaihdosten merkitys alan tulevaisuuden kannalta

Omistajanvaihdoksia tehdään maatilayritysten kaikissa oikeudellisissa muodoissa. Maatalosakeyhtiöiden sukupolvenvaihdos on verrattain uusi asia. Maatalouden rakennemuutoksen, byrokratian ja muidenkin vaatimusten kiristymisen ovat lisänneet maatalousyrittäjiin kohdistuvia vaatimuksia. Yrityksen talousjohtamisen ja osamisen merkitys korostuu. Yleinen suhtautuminen eläintuotantoon on aiempaa kriittisempää. Alan työ- ja pääomavaltaisuus sekä keski-

määrin heikko kannattavuus ja tuottopotentiali ovat heikentäneet alan houkuttelevuutta jatkajien silmissä.

Maatilayritykset ovat olleet perinteisesti perheviljelmää. Edelleenkin omistajanvaihdokset muiden kuin perheenjäsenten tai sukulaisien kanssa ovat kohtalaisen harvinaisia. Maatilan omistajanvaihdosten osalta lähisukulaisten kesken tehtävissä kaupoissa on paremmat verohuojennukset, joka osaltaan vaikuttaa luopujien haluun myydä tilaa ulkopuoliselle. Luopujilla voi olla myös periaate, että tilaa ei myydä muille kuin lähipiirille.

Jatkajia maataloille on, mutta kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Näkisin, että muiden kuin sukulaisien välisiä tilakauppoja olisi hyvä edistää. Maatilojen sukupolvenvaihdokset ylläpitävät aktiivitulojen määrää, johtavat usein investointeihin ja pitävät maaseutua elinvoimaisena. Maatalousyrittäjien keski-ikä nousee antaa viitteitä siitä, että sukupolvenvaihdoksia ei tehdä riittävän ajoissa ja riittävän paljon. Luopumistukijärjestelmän loppuminen vuoden 2018 lopussa on myös todennäköisesti vaikuttanut viljelijöiden keski-ikä nousuun.

Sukupolvenvaihdoksen toteutusprosessi

Maatilojen sukupolven- tai omistajanvaihdos on laaja, monipolvinen prosessi. Hyvin suunniteltu ja toteutettu sukupolven- ja omistajanvaihdos sisältää laajat ja avoimet etukäteiskeskustelut luopujien, jatkajien ja mahdollisten sisarusten välillä. Keskusteluissa on hyvä käydä läpi suunniteltavan kaupan tai lahjoituksen yksityiskohtia ja kuunnella eri tahojen toiveita ja ajatuksia. Kun keskustelut ovat avoimia, rehellisiä ja toisia kunnioittavia ja on päästy toteutustavasta yhteisymmärrykseen, käytännön toteutus voi alkaa.

Käytännön toteutuksen suunnittelu on hyvä käynnistää 3–5 vuotta ennen omistajanvaihdoksen toteutusta. Aluksi voidaan laatia alustava käypäarvolaskelma, jonka myötä arvioidaan tulevaisuuden kehityssuuntien pohjalta, on-

ko kauppa osittainen vai koko tilan kauppa, samalla arvioidaan kaupasta koituvia veroja. Lisäksi pohditaan alustavaa kauppahintaa tai tilan lahjoittamista luopujien ja myös mahdollisten sisarusten lakiosien näkökulmasta huomioiden velat, niiden kehitys ja muu varallisuus (sijoitukset, säästöt, muu varallisuus). Tapaamisissa voidaan pohtia myös sitä, toteutetaanko maakauppoja ennen tilakauppaa jatkajan tai jatkajien nimiin ja mitä investointeja kannattaa toteuttaa. Eläkkeiden määrän arviointi ja mahdollisen työtulon nosto on mahdollista tehdä vielä loppuvaiheessa eläkkeen kartuttamiseksi.

Tilakauppaa edeltävänä vuonna päivitetään käypäarvolaskelma, määritetään lopullinen kauppahinta, arvioidaan kaupan veroja, haetaan verohallinnolta lahjaveron ennakkoratkaisu, laaditaan luonnoskauppari ja sekä liiketoiminta- ja taloussuunnitelma. Viimeisenä vuonna kilpailutetaan pankit ja hankitaan lopullinen luottolupaus hankkeeseen sekä haetaan nuoren viljelijän aloitustuki (mikäli ehdot täyttyvät liiketoimintasuunnitelman mukaan). Aloitus-tukihakemus voidaan hakea ennakkoon tai takautuvasti 24 kk kuluessa tilanpidon aloittamisesta. Aloitushetkellä hakijan tulee olla alle 41-vuotias.

Ajatuksia tulevaisuudesta

Osa maatalousyrittäjistä vaurastuu maatalousyrittäjinä. Usein tämäkin vaatii maltillista yksityistalouden peruskulutusta, kannattavaa maataloustuotantoa ja pitkäjänteistä, myös yksityistalouden, varallisuuden kartuttamista. Keskimäärin suhteessa riskeihin ja työmäärään, varallisuutta ei kuitenkaan kovin merkittävästi pääse kertymään. Moni jatkaja ja aloitettava maatalousyrittäjä uskoo siihen, että tälläkin toimialalla on mahdollisuus menestyä. Taloudellinen menestys ja sen tavoittelu eivät ole useinkaan se tärkein tavoite. Monet yrittäjät tuottavat maailman puhtainta ruokaa päivästä toiseen, ”rakkaudesta lajiin” -mentaliteetilla. Tämä on hyvin arvost-

tettavaa ja toivoisin heidän saavan tästä myös ansaitsemansa korvauksen.

Maatilojen lukumäärän alentuminen nykyistä tahtia on maatalouselinkeinon kannalta huolestuttavaa. Lypsykarjatiloja oli vuoden 2025 lopussa 3 565 kpl. Maitotilojen vähenemistähti on ollut viime vuosina n. 8 % tasolla. Mikäli lopettamistahti pysyy samana, maitotilojen määrä alenee v. 2032 mennessä alle 2 000 kpl tasolle. Näkisin, että mitä enemmän maataloille on jatkajia tulevaisuudessa, sitä parempaa se lupaa tulevaisuudessa. Huoltovarmuus pysyy hyvänä, kun nuoret yrittäjät investoivat tilatasolla kasvuun ja kannattavuuden kehittämiseen. Maaseutu pysyy elinvoimaisempana ja maaseudun palvelutarjonta monipuolisempaa.

Tukea luopumiseen ja jatkamiseen

MTK Keski-Pohjanmaan SuperSuksee-hankkeessa sukupolvenvaihdos- ja omistajanvaihdosprosessiin on kehitetty koulutusohjelmaa, jossa tavoitteena on onnistunut sukupolvenvaihdos. Hankkeen myötä on nauhoitettu podcasteja, pidetty webinaareja ja järjestetty työpajoja. Suositellen ilmoittautumaan omistajanvaihdosverstaaseen ja osallistumaan hankkeen toimintaan. SuperSuksee tarjoaa ProAgrian, pankin ja Melan asiantuntemusta. Omistajanvaihdosverstaaseen voi osallistua, on suunnitelma sitten toteuttaa omistajanvaihdos ensi vuonna tai kymmenen vuoden kuluttua.

Teemu
Kinnunen

Omistajanvaihdos- verstaasta verstaistukea

Kälviäläinen maatalousyrittäjä **Lauri Juntunen** ja tilan tuleva jatkaja **Juulia Juntunen**, ovat olleet mukana SuperSuksee-hankkeen omistajanvaihdosverstaissa. Molemmat kuvailevat verstaan tarjoavan hyvän paikan pohtia omistajanvaihdokseen liittyviä asioita porukalla. – Sukupolvenvaihdos voi olla aika yksinäinen suoritus, jos se vain suunnitellaan ja tehdään, Lauri pohtii.

Verstas on Juntusten osalta loppumetreillä. Keskeinen osa koulutusta ovat olleet työpajat, joissa on käsitelty omistajanvaihdokseen ja yrityksen haltuunottoon sekä johtamiseen liittyviä teemoja. Juntusilta kiitosta saa laaja omistajanvaihdoksen kokonaisuuden käsittely, sekä etenkin kokemuspuhujat, jotka ovat olleet kertomassa työpajoissa omista omistajanvaihdosprosesseistaan tai johtamisesta käytännössä. –Kun yrittäjällä on selkeä visio ja strategia, pystyy sellaisesta puheenvuorosta ammentamaan paljon tuotantosuunnasta riippumatta, Lauri sanoo.

Maatalousekonomiaa Helsingin yliopistossa opiskeleva Juulia kehuu verstaasta saatua oppia yrittäjäosaamisesta, joka jää akateemisessa maailmassa vähälle. –Verstaassa on ollut puhumassa huipputekijöitä, joille on sattunut kaikenlaista. Sitä kautta oppii, kun kuulee, miten asioita on ratkaistu, Juulia toteaa.

Sujuva kapulanvaihto pala kerrallaan

Juntusen nautatila Kälviällä on yksi Atrian seitsemästä suklaahiehoja kasvattavasta tilasta. Tilaa työllistää päätoimisesti Laurin,

LAURA HUHTAKALLIO

peltotöissä käytetään urakointia. Juulia osallistuu tilan töihin vaihtelevasti muiden töiden ja opintojen ohella. Juntusilla sukupolvenvaihdos on suunnitteilla 5–10 vuoden päästä. Omistajanvaihdokseen valmistautuminen hyvissä ajoin mahdollistaa sujuvan kapulanvaihdon pala kerrallaan ja pitkän tähtäimen strategian pohdinnan yhteisesti. – Monta mutkaa välttää, kun hiljainen tieto siirtyy, Lauri sanoo. Kun omistajanvaihdoksen aika tulee, on se tarkoitus tehdä osittaisena, mahdollisesti alkuun isän ja tyttären yhteisyrityksenä.

Juntuset kannustavat lähtemään omistajanvaihdosverstaaseen mukaan, sillä se herättelee, mitä kaikkea omistajanvaihdoksessa kannattaa miettiä. – Omistajanvaihdos ei ole vain paperitöitä ja nimi alle. Maatalous vaatii muutenkin pitkäjänteistä yritysjohtamista, on tärkeää pohdita asioita useamman sukupolven

kesken, ettei toimintaan tule notkahduksia, Juulia tiivistää.

SuperSuksee-hanke on Euroopan unionin osarahoittama Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskusten kautta.

Laura Huhtakallio

Omistajanvaihdos- verstaan uusi koulutuskiertä

Omistajanvaihdosverstaan uusi koulutuskiertä alkaa maaliskuussa. Omistajanvaihdosverstaas on avoin kaikille omistajanvaihdosta suunnitteleville, läpikäyville tai kiinnostuneille. Voit poimia verstaasta itsellesi kiinnostavimmat ja hyödyllisimmät koulutukset tai käydä läpi koko verstaan.

Lauri ja Juulia Juntunen kannustavat aloittamaan omistajanvaihdokseen valmistautumisen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Oletko kiinnostunut pilottiryhmästä?

Verstaan kehittämistä varten hankkeelle kootaan pilottiryhmä, jossa pääsee kehittämään valmennusta ja antamaan siitä palautetta. Pilottiryhmä käy läpi omistajanvaihdosverstaaseen rakennetut koulutukset, kehittää sen sisältöä ja toimintatapoja verstaan toiminta-aihana ja arvioi koulutuksen vaikutusta omaan osaamiseen ja omistajanvaihdosprosessin tuntemukseen. Pilottiryhmään kuuluvat saavat omalle tilalleen mm. laskelmien tilakohtaista analysointia talousasiantuntijoiden kanssa.

Mikäli olet kiinnostunut omistajanvaihdosverstaan pilottiryhmästä tai haluat kuulla lisää verstaasta, ota yhteyttä:

Laura Huhtakallio,
puh. 0503269495
laura.huhtakallio@mtk.fi

SUPERSUKSEE-HANKKEEN OMISTAJANVAIHDOSVERSTAAN TULEVIA TILAISUUKSIA

Ti 10.3.2026 klo 10–14, Kannus, työpaja 1: Omistajanvaihdoksen edellytykset, yrittäjäominaisuudet ja oman tilan omistajanvaihdosprosessi. Ilmoittaudu mukaan viimeistään 6.3.

Ti 17.2.2026 klo 10–14, Kannus, työpaja 2: Maatilan nykytilan arviointi, vision ja strategian rakentaminen. Ilmoittaudu mukaan viimeistään 13.3.

Ma 16.3.2026 klo 10–12, webinaari: Apua, olen liian nuori eläkkeelle - mitä maatalousyrittäjyyden jälkeen? Ilmoittaudu ennakkoon.

Ti 24.3.2026 klo 10–11, webinaari: Oy-muotoisen maatilan omistajanvaihdos rahoittajan näkökulmasta. Ilmoittaudu ennakkoon.

Lisätietoja ja ilmoittautuminen tapahtumiin:

Verotilinpäätös 2025

Esitäytetty veroilmoitus on syytä tarkistaa aina OmaVerossa ja lisätä siihen uupuvat vähennykset ja tulot. Erityisesti maatalousyhtymien tulee tarkistaa esitetyt veroilmoitukset erityisen huolella keväällä, samoin kuin lopulliset veropäätökset viimeistään syyskesällä. Eniten virheitä on korkojen vähentämättä jättämisessä ja nettovarallisuuden laskennassa, ja molemmilla on suuri merkitys verotuksen määrään. Vastuu virheiden korjauksista on yrittäjillä, ei verottajalla. Maatalousyhtymien on hyvä laittaa postiin 2-lomakkeen teon yhteydessä 50B-lomake, jolla ilmoitetaan yhtymän osakkaan yhtymään kohdistuvat maatalousvelkojen korot ja määrät. Tällöin korot tulevat toivottavasti oikein esitetyille verolomakkeelle.

Verosuunnittelu vaatii henkilökohtaiseen tulonlähteeseen liittyvien vähennysten ja lisätulojen selvityksiä maatalouden tilinpäätöksen teon yhteydessä, mm. kotitalousvähennykset, matkakulut, luovutusvoitot ja muut pääomatulot mm. vuokrahuoneistoista, vaikka niitä ei liitetä 2-lomakkeen mukaan. Selvitysliitteet annetaan aikanaan esitetyt veroilmoituksen mukana tai ne voi käydä lisäämässä OmaVerossa kohdassa Tulojen ja vähennysten ilmoittaminen. Verotuksen suunnittelun takia ne täytyy kuitenkin tietää tilinpäätöksen yhteydessä, joten on järkevää laittaa ko. selvitykset henkilön OmaVeroon, samalla kuin tekee 2-lomakkeen.

Verotuksen suunnitelmallisuus

Vuoden 2025 verotukseen voi vaikuttaa enää pääomatulo-osuuden määrittämisellä joko 0 %, 10 % tai 20 %:ksi, käyttöomaisuuden poistomäärillä sekä tulontasausvarauksen käytöllä. Käytettävissä on myös laskennallisia ja arvionvaraisia vähennyksiä, kuten työhuone- ja moottorisahavähennys, mutta niiden vaikutus on pieni. Merkittävien vähennyksistä on matkakuluvähennys, mikä vaatii ajopäiväkirjan ylläpitoa. Nyrkkisääntönä voi sanoa, että se kannattaa aina.

Verotuksen päätavoite tulee olla vuosittain tasaisesti kasvava verotettava kokonaistulo. Veropelko johtaa yleensä siihen, että työstä ei saa kunnon palkkaa, koska ei ole halua nostaa verotettavaa tuloa. Tämä ajattelutapa alentaa maatalousyrittäjän tuntipalkkaa laajentavilla tiloilla, kun työ lisääntyy, mutta tulos ei, ja erityisesti nyt, kun ansiotuloverotus on todella edullista 40 000 euroon asti, jossa vero on vain 25 % tasolla.

Poistojen määrittäminen

Pitkällä tähtäimellä ei ole talou-

PIXABAY

dellisesti eikä verotuksellisesti järkevää tehdä koneista ja rakennuksista etupainotteisia poistoja, vaan poistoprosentti pitää suhteuttaa investoidun koneen tai rakennuksen suunnitelmanmukaiseen käyttöaikaan. Tällöin poistoja riittää tehdyn investoinnin tuottoajalle ja verottaja osallistuu hankinnan kuoletukseseen isommalla prosenttiosuudella, kuin täysiä poistoja käytettäessä. Tämän vuoksi vuosille 2020–2025 myönnettyä uusien koneiden tuplapoistomahdollisuutta (50 %/v) ei ole järkevää käyttää lainkaan, etenkin silloin, kun konehankinta on tehty velkarahalla.

Perussääntönä on, että poistot eivät ylitä lyhennysten määrää. Tällöin tilan nettovarallisuus ei heikkene, vaan paranee. Nyrkkisääntö rakennuksille sopivasta poistoprosentista on 7 % ja koneille 15 %. Nämä poistotasot vastaavat 14,5 ja 6,5 vuoden käyttöaikoja. Investointeihin otettujen lainojen lyhennykset on syytä pitää samassa tahdissa poistoaikojen kanssa, jottei jouduta maksamaan poistot ylittävien lyhennysten osalta lisäksi veroakin.

Vuosien 2020–2025 kohdenneulle uusien koneiden tuplapoistoille ei maatalouden verosuunnittelussa ole lainkaan tarvetta. Perustetta sille ei ole maatalouden tuloksentekokyvynkään puolesta, ei nyt eikä ensi vuonnakaan. Veroja ei kannata säästää väärässä paikassa eli alhaisilla ansiotulotasoilta. Etenkin alle 30 000 € ansiotulotasolla poistojen verohyöty jää hyvin alhaiseksi (vero-% keskimäärin 20 %).

Lainaraha kannattaa neuvotella aina tasalyhennyslainaksi annuiteetti- tai tasaerälainan sijaan, koska sillä poistot on helpompi tasoittaa vastamaan lyhennyksiä. Lisäksi tasalyhennyslainassa korkomenokin on alhaisempi. Nykyises-

sä tilanteessa, jossa tukimaksatukset keskittyvät loppuvuoteen, kannattaa lainat ottaa kertalyhenteisinä ja eräpäivällä 28.12., jotta ne tulevat varmasti maksuun kuluvalle verovuodelle.

Tulontasausvaraus

Tulontasausvarauksista tulisi käyttää vain verotettavan tuloksen vuotuisten vaihteluiden tasaamiseen. Varauksen käyttäminen investointeihin synnyttää piilevää verovelkaa, joka tulee myöhemmin maksettavaksi. Jos tasausvarauksista käytetään investointeihin, on puolet varauksen määrästä laitettava talteen, jotta varaukseen liittyvä piilevä verovelka pystytään aikanaan hoitamaan.

Epäedullisimmin tulontasausvarauksista käytetään silloin, kun se kohdennetaan koneisiin tai rakennuksiin, jotka hankitaan täysin velkarahalla. Kun 10 000 € kone on hankittu velaksi ja se poistetaan varauksella nolville, joudutaan lyhennykset hoitamaan täysin verotettavalla tulolla. Kun poistoja ei ole, ei ole verottomia tuloja, joilla lyhentää velkaa ilman maksuvalmiusongelmaa. Lyhentäkseen eurolla velkaa, on eurosta pitänyt maksaa jo vero, tällöin 10 000 € lyhennys syö tilan tuloksesta pahimmillaan jopa 20 000 € marginaaliveron tasosta riippuen. Ei ole ihme, jos tila joutuu maksuvalmiusongelmiin!

Jos investoinnin pystyy tekemään täysin omalla rahalla, ei tasausvarauksista käytettäessä synny piilevää verovelkaa. Vain kannattavan tilan voi ajatella käyttävän tasausvarausta näin, mutta silloinkin mielellään pienimpien poistoprosenttien kohteisiin ja sielläkin mieluiten salaojiin, koska se ei vaikuta negatiivisesti nettovarallisuuteen. Ikävä kyllä tasausvarauksen enimmäismäärä nousi vuo-

desta 2024 alkaen 25 000 euroon eli tasausvarausten maksimimäärä nousi 40 500 eurosta 75 000 euroon. Enimmillään niistä syntyvän verovelan määrä kasvoi nyt 20 000 eurosta 37 500 euroon. Pitää muistaa, että verovelkakin on velkaa.

Paras tulontasausvaraustapa

Vuonna 2025 kannattaa tulouttaa aikaisempien vuosien aikaan kertyneitä tasausvarauksia suoraan tuloksi, jos tulostaso on alentunut edellisvuodesta. Tällöin saadaan siirrettyä verotusta korkeammasta veroasteesta matalampaan (esim. 50 %:sta alle 30 % tasolle). Tällä hetkellä tilojen tulokset näyttävät olevan pääsääntöisesti edellisvuoden tasolla tai hieman parempia, johtuen maidon ja nautanlihan tuottajahintojen noususta. Tulevat vuodet voivat olla nykyisillä ja arvioiduilla tuottajahintojen ja -kustannusten muutoksilla heikompiakin.

Tasausvarauksia tehdään yleensä sen vuoksi, ettei tasausvarauksen osalta haluta maksaa korkeaa veroa. Alhaisen tuottajahinnan aikana on järkevää maksaa vero aikaisempien vuosien siirretystä tulosta. Jos varauksen jättää tulouttamatta, tilalla ei välttämättä ole mahdollisuutta leikata tulosta, kun tulostaso seuraavan kerran nousee. Tilan verotettavaa tuloa ei kannata laskea niin alas kuin tuottajahinnan alenema nyt antaisi varaa, vaan purkaa kertyneitä tasausvarauksia tuloksi, ja lisäksi alentaa poistoja, jotta voi kerryttää lisää nettovarallisuutta seuraavaa tuottajahinnan nousukautta varten. Hyvällä nettovarallisuudella tuloksen nousun verotus saadaan hoidettua kevyellä, noin 30 % keskimääräisellä verotasolla. Lisäksi maatilalla korkea nettovarallisuus on edullista silloinkin, kun maatila yhtiöitetään.

Varauksen purkaminen suoraan tuloksi on edullista myös, kun on suuria yksittäisiä suoria rahameinoja polttoöljyissä, kalkituksessa, ojituksessa, teiden, koneiden tai rakennusten kunnossapitokuluissa yms. Tuloutuksen avulla kuluja voidaan jaksottaa verotuksessa useammalle vuodelle eli menon koko tuottoajalle, esim. jos on ostanut lannoitteet tuotantokautta varten, voi tulouttaa tasausvarauksia puolet menon määrästä hankintavuodelle.

Varauksista voi käyttää verotettavan tuloksen tasaamiseen myös katovuoden aiheuttamien myyntitulojen notkahduksen takia, mutta silloin varauksia on täytynyt tehdä sitä ennen. Jos rehujen hankintamenot nousevat nopeammin kuin myyntitulot kotieläintaloudessa, kustannusten nousun vaikutusta voidaan tasata tasausvarauksella tulouttamalla.

VERO-ESKO 2025		Maatilan 80 000 euron tuloksen verotus eri nettovarallisuuksilla				
Tee vertailut lähtötietoja muuttam	2025	2025	2025	2025	2025	
Maatalouden tulos €	80000	80000	80000	80000	80000	
Nettovarallisuus €	0	50000	100000	150000	200000	
Pääomatulo 0 / 10 / 20 %	20	20	20	20	20	
Muut pääomatulot yht. €	0	0	0	0	0	
Pääomatulot yhteensä	0	10000	20000	30000	40000	
josta yrittäjä %	50	50	50	50	50	
Ansiotulo maatalous €	80000	70000	60000	50000	40000	
josta yrittäjä %	50	50	50	50	50	
Muu ansiotulo yrittäjä €	0	0	0	0	0	
Muu ansiotulo puoliso €	0	0	0	0	0	
Ansiotulot yhteensä €	80000	70000	60000	50000	40000	
josta yrittäjä €	40000	35000	30000	25000	20000	
josta puoliso €	40000	35000	30000	25000	20000	
Vero yhteensä €	21556	20361	19244	18175	17932	
Vero yhteensä kaikki tulot %	26,9	25,5	24,1	22,7	22,4	
Lisätulon vero-%/Poistohyöty-%	46	40	38	37	32	
Vero-% huomioiden yrittäjävähen- nyksistä	25,6%	24,2%	22,9%	21,6%	21,3%	
Veroetu %-yks yrittäjävähen- nyksestä	1,3%	1,3%	1,2%	1,1%	1,1%	

Maatilan kannattavuutta pitää tasausvarauksia sisässä kolmelle vuodelle jaksotettuna n. 10 % liikevaihdosta. Eli 200 000 € liikevaihdolla oleva tila tekee kolmena peräkkäisenä normaalivuonna 7 000 € varauksen, joita se neljänestä vuodesta eteenpäin vain ylläpitää, voidakseen käyttää varusta huonon vuoden tulon tasaukseen. Varauksia tehdessä tulosta ei kuitenkaan kannata alentaa, vaan alentaa poistoja niin, että tulos säilyy normaalitasolla. Tämä nostaa seuraavan vuoden pääomatulo-osuutta, mikä sitten alentaa verotusta pitkällä juoksulla. Järkevää on myös se, että tasausvarauksia on sisässä vain kahden edellisen vuoden osalta, jotta niitä ei ole pakko tulouttaa seuraavan vuoden tuloksi, jos tuleva vuosi onkin tulokseltaan hyvä vuosi, esim. tuotteiden myyntihinnan nousun takia.

Pääomatulo-osuus

Pääomatulo-osuus lasketaan nettovarallisuuden perusteella ja siksi on tärkeää, että kaikki siihen vaikuttavat tekijät on ilmoitettu oikein 2-lomakkeella. Yleisin puute on se, että maatalousmaan ja tuotantorakennusten rakennuspaikan arvoa ei ilmoiteta ollenkaan.

Vuodelta 2024 maatalousmaan arvo löytyy veropäätökseltä. Maatalousyhtymillä vastaava tieto on joko yhtymän omassa veropäätöksessä vuodelta 2024 tai joskus osakkaan omassa veropäätöksessä. Rakennuspaikan arvo löytyy vuoden 2025 kiinteistöveroilmoitukselta ja sekin kannattaa ilmoittaa maatalousmaan arvoksi nettovarallisuutta lisäämään.

Pääomatulo-osuudeksi kannattaa valita se tuotto-oletama (0, 10 tai 20 % nettovarallisuudesta), jolla ansiotulo-osuus muodostuu lähimmäksi 25 000 € henkilöä kohti. Matemaattisesti rajan tulisi olla 21 200 euroa, mutta käytännössä verokirjanpito-ohjelmien optimoinnit ovat päätyneet suosittamaan valtion tuloveroasteikon toisen rajan tasoa 31 500 €. Tämän muutoksen on käsitykseni mukaan aiheuttanut ansiotuloverotuksen muutos, kun sosiaaliturvan rahoitus siirrettiin kunnallisverosta osaksi valtiontuloveroa. Tämän takia jopa 50 000 € verotettavat tulot kahdelle jaetuna ovat verotuksellisesti edullisempää ottaa puhtaasti ansiotuloina eikä osaksikaan pääomatu-

lona. Tällöin veroasteeksi muodostuu noin 15 %, eli reilusti alle osakeyhtiön veroasteen (20 %). Verotuksen taso ei siten käytännössä muodostu ongelmaksi maataloudessa. Etenkin jos nettovarallisuus on kunnossa (ks. kuva Vero-Esko).

Arvionvaraiset vähennykset

Selvityksiin perustuvia vähennyksiä on useita, joista merkittävin on oman auton käyttökulut. Yksityis- talouden varoihin kuuluvan auton kustannukset saa vähentää samoin perustein kuin sen käyttö korvattaisiin palkansaajalle. Edellytyksenä on, että matkoista on pidetty ajopäiväkirjaa. Ajopäiväkirjasta selviää matka-aika, matkareitti, matkan pituus ja ajon tarkoitus. Korvaus on 0,59 €/km. Peräkärryn vedosta saa kymmenen (10) sentin ja kyydissä olevasta lähenkilöstä neljän (4) sentin korotuksen kilometriltä.

Jotta kuolinpesän ja maatalousyhtymän osakkaat saisivat vastaavan korvauksen (0,59 €/km), on kuolinpesän ja yhtymän täytynyt maksaa korvaukset osakkeille heidän esittämänsä laskun perusteella verovuoden loppuun mennessä. Korvaukset ovat osakkaalle verovapaita ja ne vähennetään maatalouden palkkausmenoina. Jos matkakuluja ei ole korvattu, vähennetään maatalouteen kohdistuvina menoina matkakuluja osakkailta vain 0,27 €/km. Kuolinpesän lesken matkakulut vähennetään normaalisti maatalouden menoina 0,59 €/km -perusteella.

Jos matkan kohde ei ole tilapäinen, vaan esimerkiksi hiehoille vuokrattu navetta, jossa käydään päivittäin, matkakulut vähennetään esitetyllä veroilmoituksella työmatkakuluna. Vähennysoikeus on silloin 0,27 €/km. Työmatkavähennyksessä on 900 € omavastuuosuus ja maksimivähennys on 7 000 euroa.

Luontoisetujen arvo perustuu todellisiin menoihin tai arvioon, jona voidaan käyttää vahvistettua ateriaedun verotusarvoa (8,6 €/ateria). Annettujen etujen määräästä ja saajista tulee olla selvitys.

Maatalouden tulohankintaan liittyvien, tavanomaisten toimintalueen ulkopuolelle tehtyjen, tilapäisten matkojen ns. ylimääräiset elantokustannukset voidaan vähentää yrittäjäpäivärahana. Vähennyksen määrä on yli 6 tuntia

kestäneen matkan osalta 24 € ja yli 10 tunnin matkalta 53 € vuorokautta kohti. Matkan keston ylittäessä viimeisen täyden matkavuorokauden 2 tunnilla, vähennys on 24 € ja ylityksen ollessa vähintään 6 tuntia, vähennys on 53 €.

Opintomatkoihin liittyvät matkaliput ja majoitusmenot ovat maatalousverotuksessa vähennykelpoisia menoja. Ulkomaan opintomatkojen vähentämisoikeus riippuu matkan sisällöstä. Niistä annetaan yksityiskohtainen selvitys veroilmoituksen yhteydessä. Opintomatkaksi hyväksytty matka oikeuttaa myös ulkomaan päivärahahan vähentämiseen. Sen suuruus vaihtelee maan mukaan.

Työhuonevähen-nyksenä voidaan käyttää muun selvityksen puuttuessa osapäiväisesti työhuonetta käyttävien palkansaajien mukaisesti 490 € vuodessa. Metsätaloudessa se on 245 € vuodessa.

Moottori- ja raivaussahan maatalouskäytöstä aiheutuneina **kului-
na** voidaan vähentää enintään 85 € eli molemmista yhteensä 170 €. Puun myyntituloverotukseen tulee tehdä vastaava tuloutus, jos saha kuuluu metsäkälustoon.

Moottorikelkan ja mönkijän käytöstä maataloudessa voidaan kuluna vähentää 15 €/h sisältäen peräkärryn. Tällöin käyttötunneista ja -tarkoituksesta on oltava luotettava selvitys muistiinpanoissa. Tämä tuntikorvaus on taloudellisempi kuin se, että moottorikelkka tai mönkijä olisi maatilan koneissa.

Oikaisuerät ja jaettavat menot

Sähkö-, puhelin-, vesi- ja muut vastaavat menot jaetaan käytön mukaan yksityistalouteen ja eri tulolähteisiin.

Sähkömenoista yksityistalouteen kuuluu nykyisen verohallinnon laskukaavan mukaan 10,44 €/asuin-m². Tällä kaavalla tulee turhan korkea sähkön oikaisuerä, esim. 180 m² talon oikaisuerä on 1 879 €/v, mikä vastaa n. 13 000 kWh vuosikulutusta, kun normaali-
kulutus omakotitaloissa on yleensä alle 10 000 kWh. Suositeltavaa on hankkia taloon joko takamittari tai kokonaan oma mittari.

Jos tietoliikenneyhteyksiä ja puhelinta käytetään pääasiallisesti maataloudessa ja yksityiskäyttö on vähäistä, käyttömenot voi vähentää kokonaan maatalouden menona. Vanha tulkinta on kuitenkin sopiva: puhelinmenoista jaetaan puhelinkohtaisesti (erikseen matkapuhelimet ja laajakaistaliittymä) puolet yksityistalouteen 500 € asti ja loput maatalouteen. Maksimituloutus yksityistalouteen on siis 250 €/puhelin. Kyseinen tuloutus vastaa luontoisetujen verotuksen palkansaajan matkapuhelinedun arvoa (20 €) kuukaudessa.

Tietokoneiden, ruohonleikkureiden ja muiden paljon yksityistaloudessa käytettävien omaisuusosien hankintamenosta verottaja hyväksyy vain osan vähennettäväksi maatalouden menona, esimerkiksi puolet.

Lisäksi yksityistalouden, metsä-

Muista myös nämä

Pääsääntö on, että poistoina vähennetään sellaisten maatalouden investointien hankintamenot, joiden todennäköinen **taloudellinen käyttö-
aika on yli 3 vuotta.**

Koneiden, rakennusten ja salla-
laojien alle 1 200 € meno-
jäännösarvo voidaan poistaa
kerralla. Metsätalouden me-
nojäännöksen kertapoiston
raja on 600 euroa. Vuosime-
noksi on hyväksytty myös al-
le 2 500 € rakennusten kor-
jausmeno.

Ulkomaanpäivärahoja 2025:
Alankomaat 86 €, Belgia 79
€, Brasilia 70 €, Britannia 83
€, Irlanti 79 €, Kanada 80
€, Ranska 79 €, Ruotsi 68 €,
Saksa 77 €, Tanska 80 € ja
USA 88 €.

Ulkomaanpäivärahoja 2026:
Alankomaat 88 €, Belgia 81
€, Brasilia 72 €, Britannia 84
€, Irlanti 81 €, Kanada 76 €,
Ranska 80 €, Ruotsi 70 €,
Saksa 78 €, Tanska 82 € ja
USA 86 €.

Matkakustannusten ja elan-
tokulujen korvaukset vuonna
2026: 0,55 €/km, peräkärri
+9 snt/km ja tavarat, joiden
paino > 80 kg +4 snt/km, osa-
päiväraha 25 € ja kokopäi-
väraha 54 €.

talouden ja muiden tulonlähteiden
töistä aiheutuvat kulut traktoriin ja
muihin maatalouskoneisiin poiste-
taan maatalouden tulonlähteestä.
Pelkän traktorin käytön tai ka-
lusto-
luoston kuuluvien laitteiden
kannalla käytettynä korjause-
ra on 12 €/h. Suositeltavaa on laittaa
koneiden käytön korjause-
räksi vä-
hintään 120 € metsätalouteen ja
120 € yksityistalouteen. Muista
tehdä yksityistalouden käytön ai-
heuttama arvonlisäveron oikaisu.

Pellonraivaamisen menot eivät
ole vähennykelpoisia maatalous-
verotuksessa ja niiden osuus ma-
atalouden vuotuismenoista ja pois-
toista tulee oikaista pois maata-
louden vähennykelpoisista me-
noista. Jos on käyttänyt omaa
traktoria pellon raivaamiseen, on
siitä tehtävä yksityiskäytön kor-
jause-
rä edellä mainitulla tuntihin-
taperusteella. Pellonraivaukseen
liittyvät alv-menot ovat kuitenkin
täysin vähennykelpoisia.

Järjestelmälliset muistiinpanot
vuoden aikana tekevät eri selvi-
tysten teot suhteelli-
sen vaivattomak-
si. Jälkikäteen teh-
tynä se on paljon
työlämpää.

Heikki Ojala

Kirjanpito ja tilinpäätös kuntoon

Näin helpotat tilinpäätöksen tekoa toimittamalla kirjanpitäjälle

- lainoista korko- ja saldotodistus
- puolison ennakkoveropäätös, jos puoliso on osallisena maatilalla
- Melan-vuosiyhteenvedo (myös puoliso ja muut perheenjäsenet)
- lihatalojen ja meijereiden vuosiyhteenvedot
- Ruokaviraston yhteenvedo maksetuista tuista (pitkä versio)
- osuusmaksu- ja lainalaskelmat
- yhteenvedo puun myynnistä (hankintakaupoissa mittaustodistus)
- selvitys/ajopäiväkirja oman auton käytöstä (maa- ja metsätalous)
- maa- ja metsätalouden matkapäivät ja matkojen kesto, päivärahojen laskentaa varten
- tarjotut ateriat (esim. lomittajat, asiantuntijat).

Vuoden 2025 maanvuokratulot ovat pääomatuloa ja ne ilmoitetaan esitäytetyllä verolomakkeella tai 7L-lomakkeella. Tulot pitää ilmoittaa myös puolison verotuksessa omistussuhteen mukaisesti, mikäli pellot ovat yhteisessä omistuksessa.

Minna Ketola

Maa- ja metsätalouden harjoittajien sekä yhtiöiden veroilmoitusten määräpäivät

- 2.3.2026** ✓ Metsätalouden veroilmoitus (lomake 2C), jos harjoitat vain metsätaloutta. Sama määräpäivä koskee metsäyhtymiä.
- ✓ Maatalousyhtiöiden veroilmoitus (lomake 2Y)
- ✓ Arvonlisäveroilmoitus ja arvonlisäveron maksu, jos verokautesi on vuosi
- ✓ Maatalouden energiatuotteen valmisteveron palautushakemus
- 1.4.2026** ✓ Liikkeen- ja ammatinharjoittajien veroilmoitus (lomake 5)
- ✓ Maatalouden veroilmoitus (lomake 2)
- ✓ Maataloudenharjoittajat sekä liikkeen- ja ammatinharjoittajat palauttavat kaikki tuloveroilmoituksensa, myös esitäytetyn veroilmoituksen 1.4.2026. Sama koskee puolisoitten esitäytettyä veroilmoitusta.
- ✓ Elinkeinoyhtiöiden veroilmoitus (lomake 6A)

MONIPUOLINEN VALIKOIMA

TYÖHÖN JA VAPAA-AIKAAN

Katso vaihtokelkat kelkkakuume.fi

KELKKA KUUME

Ruutihaantie 5
YLIVIESKA
044 7997280
henri.lumiahho@lantmannenagro.fi

®, TM ja BRP-logo ovat Bombardier Recreational Products Inc.:n tai sen tytäryhtiöiden tavaramerkkejä.

Lounais-Suomen LÄHITEURASTAMO

Ostetaan ja noudetaan teuraseläimiä ympäri Suomen:

- Naudat, hevoset ja siat.
- Palvelemme tuottajapalautuksissa, rahtiteurastuksissa ja eläinvälityksessä kilpailukykyisin hinnoin.

Ota yhteyttä:

Liha Hietanen Oy
Toimisto: 03 514 1533
Timo: 040 559 7263
Tiina: 040 063 4800

LIHA HIETANEN OY

Pääkkösentie 59, 38200 Sastamala / toimisto@lihahietanen.fi

LandStal

- Kultivaattorit
- Lautasmuokkaimet
- Jankkurit
- Jyrät

Meiltä nyt myös Landstal muokkauskoneet

Lataa tuotekuvasto: www.landstal.pl

Myös automaattiset ruokinta- ja kuivitusratkaisut Euroopan johtavalta valmistajalta

tkS AGRI

Myynti - Varaosat - Huolto
Kainberg Lantbruk AB, Alaveteli
puh. 050 523 6949
www.kainberg.com

www.tks-as.no

[f](https://www.facebook.com/kainberglantbruk) [i](https://www.instagram.com/kainberglantbruk)
kainberglantbruk

OSTETAAN TRAKTOREITA JA KONEITA

0503500686

info@inter-osat.fi

Viljelyn monipuolistaminen – investointi tuleviin satoihin

RIIKKA RINTA-AHO

Monella tilalla mietitään, miten kannattavuutta voidaan parantaa tilanteessa, jossa viljan markkinahinta on paineessa ja panoskustannukset vaihtelevat. Maatalous elää murroksessa, jossa mm. ilmaston vaihtelut, kiristyvät ympäristövaatimukset, lisääntyneet markkinariskit, tuotantopanosten hinnanvaihtelut ja kasvinsuojeluvälineiden käytön rajoitukset ja saatavuus pakottavat tilat tarkastelemaan viljelystrategioitaan uudesta näkökulmasta.

Vaihtoehtoisia kasvilajeja ja -lajikkeita

Muuttuvissa olosuhteissa toimiva ratkaisu on viljelyn monipuolistaminen: öljykasvit, palkokasvit, kumina ja muut erikoiskasvit tarjoavat hyviä vaihtoehtoja sekä talouden että maan kasvukunnon näkökulmasta. Ilmastonmuutos lisää tarvetta uusille ja entistä paremmin ilmastonmuutokseen sopeutuville kasvilajeille ja -lajikkeille. Perinteisesti lajikevalinnoissa on painottunut satotaso, mutta nykyisin rinnalle ovat nousseet merkittävinä ominaisuuksina taudinkestävyys, viljelyvarmuus ja markkinakelpoisuus. Kestävä lajike vähentää kasvinsuojeluruiskutusten tarvetta, pienentää satotappioriskiä ja vähentää työ- ja polttoainekustannuksia. Erityisesti muuttuvissa sääoloissa lajikkeiden kestävyys on valttia. Kun kasvukausi on kostea tai lämmin, tautipaine voi kasvaa nopeasti ja taudinkestävämpi lajike antaa viljelijälle enemmän pelivaraa.

Viljelyn monipuolistaminen lisää koko tuotantojärjestelmän kestävyttä, myös ilmaston vaihteluita vastaan. Jotta tästä saadaan täysi hyöty, tarvitaan paikallisiin oloihin soveltuvia lajikkeita sekä toimivia markkinoita ja riittävää kysyntää. Suomessa useat toimijat tekevät työtä sen eteen, että viljelijöillä on käytössään muuttuviin kasvuolosuhteisiimme sopivia uusia lajikkeita.

Viljelykierto ja kasvivalikoima

Monipuolinen viljelykierto ei ole pelkkä ympäristöteko, vaan satovarmuuden työkalu. Palkokasvit, öljykasvit ja uudemmat erikoiskasvit voivat parantaa maan rakennetta, sitoa typpeä, auttaa ravinteiden kierrossa, katkaista tauti- ja tuholaiskierteitä ja avata uusia markkinamahdollisuuksia. Esimerkiksi valkuaiskasvien kysyntä kas-

vaa jatkuvasti rehu- ja elintarviketeollisuudessa, jossa kotimaiselle tuotannolle ja raaka-aineelle on kysyntää.

Tilan viljelykasvivalikoiman monipuolistaminen on työkalu tilan riskienhallintaan. Syysmuotoiset viljelykasvit ovat usein saatoisampia ja talvehdittuaan myös satovarmempia, koska ne pysyvät syväjuuruisuutensa ansiosta sietämään kevään ja alkukevään kuivuutta kevätkylvöisiä lajeja paremmin. Syysmuotoiset viljelykasvit lisäävät myös talviaikaisista kasvipeitteisyyttä, mikä vähentää maan eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista.

Elintarvikeketju ja kuluttajat ovat yhä kiinnostuneempia tuotannon vastuullisuudesta. Lajikevalinnoilla voidaan vaikuttaa torjunta-aineiden käyttömäärään, ravinnehuhtoumiin, hiilijalanjälkeen ja biodiversiteettiin. Tilat, jotka panostavat vastuullisiin ratkaisuihin, ovat usein vahvoilla tulevaisuuden markkinoilla ja sopimusviljelyssä.

Ilmastonmuutos

Lämpenevä ja pitenevä kasvukausi antaa uusia näkökulmia tuotannolle. Kasvukauden piteneminen lisää mahdollisuuksia viljellä pidempää kasvuaikaa vaativia kasvilajeja, mikä monipuolistaa tuotantoa ja laajentaa viljelyä uusille alueille.

Ekojärjestelmätuki

Hyvän vaihtoehdon tilan viljelykiertoon tarjoavat myös ekojärjestelmätuen piiriin kuuluvat monimuotoisuuskasvit, viherlannoitusnurmukset sekä maanparannus- ja saneerauskasvit. Niiden viljely ei ole pelkästään tukiehtojen täyttämistä, vaan harkittu osa kestävästä ja kannattavasta viljelystrategiasta. Ekojärjestelmätuki tuo viljelijälle kasvien viljelystä taloudellista korvausta, mikä osaltaan kompensoi viljelykiertoon sisältyviä tuotannollisia taukoja. Samalla ne tuottavat hyötyjä, jotka näkyvät pidemmällä aikavälillä tilan tuloksessa sekä positiivisina ympäristövaikutuksina. Viherlannoitusnurmukset ja

typensitojakasvit lisäävät maahan eloperäistä ainesta, parantavat mururakennetta ja tehostavat ravinteiden kiertoa. Maanparannus- ja saneerauskasvit puolestaan auttavat vähentämään tiivistymiä sekä katkaisemaan tauti- ja tuholaiskierteitä.

Maan kasvukunto

Kun maan kasvukunto vahvistuu, myös seuraavan satokasvin kasvuedellytykset paranevat. Tämä näkyy usein parempana ravinteiden hyödyntämisenä, tasaisempaan kasvuna ja satovarmuuteen. Monilla tiloilla vaikutus konkretisoituu myös satotonousuna ja pienempänä lannoitustarpeena. Hyvä maa tuottaa ja mitä paremmassa kunnossa maa on, sitä varmemmin se tuottaa myös tulevaisuudessa.

Riikka Rinta-aho

Muutama sana fosforista

Monelle nurmipeltoja keväisin kiertelevälle purppuran väriset nurmen lehdet ovat varmasti tuttuja. Yleisen käsityksen mukaan ilmiön ajatellaan johtuvan kylmistä sääolosuhteista. Näin onkin, mutta todellisuudessa värin aiheuttaa kylmyyden seurauksena heikentynyt kasvin fosforin saanti.

PIXABAY

Fosfori määritellään typen ja kaliumin ohella pääravinteisiin. Kasvi tarvitsee fosforia solujensa toimintojen ylläpitämiseksi. Typpi ja kalium ovat maassa ja maavedessä helposti liikkuvia ravinteita. Fosfori sen sijaan pidättyy maaperän oksidipinnoille sekä orgaaniseen ainekseen, ja liikkuu maaperässä todella heikosti. Maaperän fosforista suurin osa on kasveille sellaisenaan käyttökeltomassa muodossa. Tilannetta kuvaa parhaiten Helena Hartikaisen kuvaa ja salaojayhdistyksen Maan vesi- ja ravinnetalous -kirjassa. Mukailen tässä alla.

Fosfori jaetaan kolmeen pooliin: aktiiviseen eli liukoiseen, labiiliin eli epävakaiseen ja stabiiliin eli vakaaseen pooliin. Poolien välillä vallitsevat kemialliset tasapainoreaktiot. Viljelyn kannalta erityi-

sen merkityksellinen on reaktio liukoisen ja labiiliin poolin välillä. Hartikaisen mukaan vain pieni osa maaperän fosforista on liukoisessa muodossa, mutta labiilista poolista sitä voi vapautua tasapainoreaktion myötä lisää, kun kasvi käyttää liukoista fosforia, eli kun liukoisen fosforin pitoisuus pienenee. Koska kemiallinen tasapainoreaktio voi toimia molempiin suuntiin, on liukoisen fosforin myös mahdollista pidättyä oksidipinnoille. Yleensä äkillisen lisäyksen fosforipitoisuuteen aiheuttaa lannoittaminen helppoliukoisella mineraalifosforilla. Tämä tarkoittaa sitä, että runsas lannoitus ilman, että kasvi kykenee hyödyntämään liukoista fosforia, johtaa fosforin pidättymiseen maaperään. Periaatteessa kasvin juurten kasvu kohti fosforilannoitetta on siis jatkuva kilpajuoksua pidättymisreaktioita vastaan.

Koska fosforista vain pieni osuus on maavedessä liukoisena, on sitä välittömästi kasvin käytettävissä vain vähäinen määrä. Sinänsä tilanne ei ole ongelma, sillä vapau-

tuhan fosforia maaperästä lisää. Ikävä kyllä biologisen ympäristön kemiallisilla reaktioilla on tapana olla lämpötilariippuvaisia. Toisin sanoen, reaktiot nopeutuvat merkittävästi lämpötilan noustessa, ja päinvastoin. Kylmissä olosuhteissa reaktiot ovat todella hitaita. Keväällä nurmipeltoilla viileissä olosuhteissa yhteyttämään lähtevä nurmi käyttää liukoisen fosforin nopeasti loppuun ilman, että sitä vapautuu lisää labiilista poolista. Tilanne johtaa nurmen fosforinpuutteeseen ja violettiin väriin.

Vielä ikävämpi tilanne on kevätkylvöisen viljelykasvin kannalta. Fosfori liikkuu maaperässä huonosti, jolloin juuren tulee kasvaa fosforin luo. Juurieriteillä sekä sienijuurilla on niin ikään osansa tehokkaassa fosforinotossa. Kevätkylvöisillä kasveilla ei ole kehityksensä alkuvaiheessa kumpiakaan. Näiden tekijöiden vuoksi ennen kaikkea monivuotiset, laajan juuriston omaavat nurmikasvit ovat todella tehokkaita fosforinottajia.

Fosforin käytön tehostaminen

Tärkein fosforin saatavuuteen vaikuttavista tekijöistä on maaperän pH. Alhaisessa pH:ssa alumiiniin ja raudan oksidit sitovat fosfaatin, kun taas liian korkeassa pH:ssa kalium sitoo fosfaatin. Kasvin kannalta fosfaatti on parhaiten käyttökelpoista pH:n ollessa noin 6,5. Koska juuret ovat merkittävässä roolissa fosforinotossa, on oleellista huolehtia maaperän hyvästä kasvukunnosta, jotta juurten kasvu on tehokasta. Tähän lukeutuvat esimerkiksi toimiva vesitalous, sopiva pH ja hyvä maan rakenne.

Viljelykasvien kannalta on fosforilannoitus yleensä perusteltua. Jyvätönnin mukana poistuu noin 4 kg fosforia ja nurmen kuiva-aine-

tonni vie noin 3 kg. Pitkällä aikavälillä negatiivinen fosforitase, eli tilanne, jossa sadon mukana poistuva fosfori ylittää jatkuvasti lannoitefosforin määrän, johtaa maaperän varastojen kulumiseen ja jollain aikavälillä satotasojen laskuun. Varastofosforin määrää voi pyrkiä selvittämään laajempien maanäytteiden, esimerkiksi ProAgrian NIR-maa-analyysin avulla.

Käytännön tilanteet

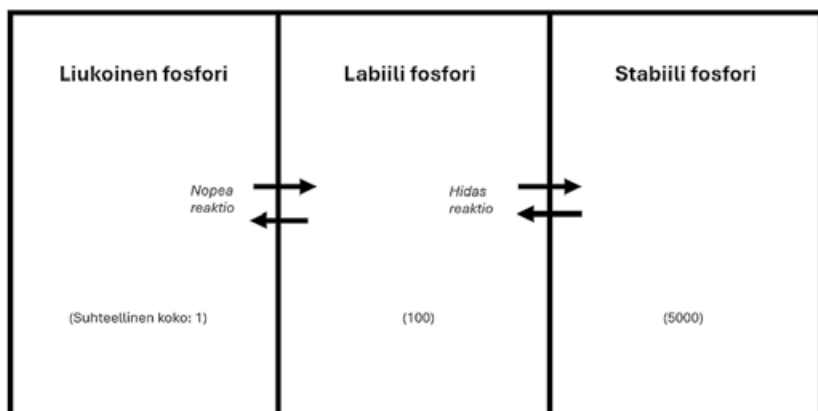
Nurmet hyötyvät kevään viileissä olosuhteissa pienestä määrästä (2-4 kg/ha) liukoista fosforia, jotta niiden tehokas kasvu saadaan käyntiin. Ensimmäiselle sadolle kannattaakin valita hieman fosforia sisältävä lannoite. Tämän lisäksi nurmille levitetään usein lietalantaa, joka varmistaa maaperän korkeat fosforivarat. Usein nurmi kasvaakin ilman erillistä fosforilannoitusta. Luonnonvarakeskuksen pitkäaikaisen fosforikokeen mukaan fosforilannoituksella ei ole juuri satovastetta nurmella. Tämä korostaa nurmen kyvykkyyttä tehokkaana fosforinottajana.

Kevätviljoilla fosforin tarve korostuu nurmea enemmän, sillä niillä ei ole hyvää monivuotista juuristoa edesauttamassa fosforinottoa. Kevätviljoja lähtisin lannoittamaan odotetun satomäärän ja maanäytteen ennustamien suositusten mukaan, toki viljavuusfosfori huomioiden.

Artikkelin lähteinä on käytetty Maan vesi- ja ravinnetalous -kirjaa sekä Luonnonvarakeskuksen fosforitutkimuksia.

Ville Myllylä

Viljely- suunnitelmat ja kasvusto- käynnit kalenteriin

Viljelysuunnittelussa palataan hetkeksi edelliseen kasvukauteen. Keskustellaan yhdessä, millaisia onnistumisia on tullut ja millaisia kehittämiskohteita löydetään. Edellisen kasvukauden, viljelijän mielenkiinnokohteiden ja tarpeiden perusteella asetetaan seuraavalle kasvukaudelle tavoitteet. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi sadon laatuun, viljelykiertoon tai viljelyn kannattavuuteen.

Tavoitteiden asettamisen jälkeen siirrytään viljelysuunnitteluun. Viljelysuunnitelmalla pyritään saavuttamaan asetetut tavoitteet mahdollisimman hyvin. Suunnittelu sisältää yleensä lohkohtaiset kasvilaji- ja -lajikevalinnat sekä lannoitus suunnitelmat. Myös kalkitussuunnittelua tehdään tarvittaessa. Suunnittelussa huomioidaan tukijärjestelmän vaatimukset, mutta myös sen mahdollisuuksia hyödynnetään. Pelkkä suunnitelma ei takaa viljelyn onnistumista. Viljelyn kehittämisen näkökulmasta viljelysuunnitteluun tarvitaan tueksi kasvukauden aikaista seuranta.

Viljelysuunnitelman toimivuuden näkee pellolla kasvien kasvuna ja pellon kasvukuntana. Omat pellot on syytä tuntea, siellä kan-

nattaa käydä useampaan kertaan kasvukauden aikana ja tehdä muistiinpanoja kasvustosta, säästä ja tehtyjen viljelytoimenpiteiden vaikuttavuudesta.

ProAgria tarjoaa asiantuntijuutta ja monipuolisesti työkaluja kasvuston ja maaperän tarkasteluun. Kasvustokäyntejä on hyvä toteuttaa yhdessä viljelijän ja asiantuntijan kanssa. Viljelijä saa uusia ajatuksia ja asiantuntija pystyy paremmin pohtimaan havaintojaan, kun tietää millaisia toimenpiteitä pellolla on tehty. Ongelmien ratkaiseminen ja kehityskohteiden löytäminen voi olla hyvin palkitsevaa ja opettavaista niin asiantuntijalle kuin viljelijällekin. Kasvustokäyntien havaintojen pohjalta on hyvä suunnitella seuraavaa kasvukautta.

Nyt on oikea aika laittaa kalenteriin ensi kesän viljelysuunnitelman tekeminen. Olethan yhteydessä ProAgrian kasviasiantuntijoihin viljelysuunnittelun ja kasvustokäyntien ajankoh-
tien sopimiseksi.

**Jenni
Kangastalo**

ProAgria tarjoaa asiantuntijuutta ja monipuolisesti työkaluja kasvuston ja maaperän tarkasteluun.

ProAgria Keski-Pohjanmaan kasviasiantuntijat

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@proagria.fi

Sari Harju
040 5234 114

Jouni Huhtala
040 5123 703

Jenni Kangastalo
050 593 7651

Jarmo Karhula
040 8492 870

Ville Myllylä
050 5987 228

Riikka Rinta-aho
040 5234 116

Jari Tikkanen
040 0162 147

Nurmen tiheys, tilakohtaiset seokset ja lannoitus

VILLE MYLLYLÄ

Nurmet harvenevat satovuosien myötä ja niiden satopotentiaali heikkenee. Kolmannen ja neljännen vuoden nurmien systemaattinen täydennyskylvö voi olla hyödyksi tiheyttä ylläpidettäessä. Tällöin täydennyskylvö kannattaa tehdä pelkällä timoteilla, ja pienellä kylvömäärällä (3–5 kg/ha), sillä vanhoissa nurmissa natojen osuus yleensä nousee. Tiheyden osalta tulee kuitenkin muistaa, että myös liian tiheä nurmi voi tuoda haasteita nurmen tyven pilaantumisen muodossa. Tilanne tulee yleensä esille jälkisadoilla kosteissa ja lämpimissä olosuhteissa.

Tilakohtaiset seokset

Nurmiseoksen suunnittelu lähtee liikkeelle ruokinnan näkökulmasta, koska säilörehua tuotetaan eläimiä varten. Eri eläinryhmille kannattaa tehdä omat rehut. Tämä tulee ottaa huomioon myös laji- ja lajikevalinnassa. Korjuustrategia valitaan edellä mainittujen tekijöiden perusteella. Kolmen (tai neljän) korjuun lajit ja lajikkeet ovat erilaisia, kun verrataan perinteiseen kahden säilörehusadon taktiikkaan.

Nurmiseoksessa monipuolisuus on tyypillisesti hyvää. Esimerkiksi nurmipalkokasveilla voidaan lisätä rehun maittavuutta ja valkuaispitoisuutta. Samalla saadaan etuja vahvoista paalujuurista ja hyvästä kuivuuden kestosta. Monipuolinen nurmiseos on osa riskienhallintaa, sillä erilaisissa olosuhteissa eri lajien ominaisuudet korostuvat. Toisaalta seosta monipuolistettaessa on syytä huomioida eri lajien talvenkestävyydet sekä mahdolliset haasteet kasvinsuojelussa. Nyrkisääntönä voidaan pitää, että timotein osuuden tulisi aina olla vähintään 70 %. Seosten toiminnan tarkastelu on pitkä prosessi, sillä ensimmäisestä kylvöstä menee vuosia siihen, että koko nurmiala on tietyllä seoksella. Nurmiseoksen suunnittelussa kannattaa olla yhteydessä ProAgrian asiantuntijoihin.

Lannoitus

Nurmen lannoituksessa tulee huomioida kerätävän biomassan määrä. Huippusatoja tavoiteltaessa tulee myös lannoitus tehdä sen mukaisesti. Nurmi on todellinen kaliumrosvo, se ottaa kaliumia kuiva-ainetonnin kohden peräti 24 kg/ha. Nurmella on myös taipumus kaliumin luksusottoon. Toisin sanoen nurmi ottaa kaiken saatavilla olevan kaliumin, vaikka ei sitä tarvitsekaan. Yhtälöä haastaa se, että Keski-Pohjanmaan alueella maalajit ovat tyypillisimmin karkeita kivennäismaita tai eloperäisiä maita. Näillä maalajeilla kaliumia on luontaisesti vähän. Tilannetta voidaan pyrkiä taklaamaan käyttämällä kalkitusaineena kaliumrikasta biotiittia tai täydentämällä lannoitusta esimerkiksi kaliumsulfaatilla. Kaliumin tarvetta voi tarkastella esimerkiksi rehunäytteiden kaliumpitoisuudesta tai käyttämällä kasvinesteanalyysiä eli SAP-analyysiä.

Ville Myllylä

Nurmen satokomponenteiksi määritellään versojen tiheys sekä yhden verson massa. Toisin sanoen tiheä nurmi on osa huippusatoa. Nurmen hyvä tiheys lähtee liikkeelle onnistuneesta perustamisesta. Suojaviljaan perustettaessa on syytä käyttää 20 % alhaisempaa viljan kylvömäärää sekä nurmen riittävää kylvömäärää (25–30 kg/ha). Viljalajikkeeksi kannattaa valita vahvakortinen lajike sekä käyttää korrensäädettä ja maltillista lannoitusta lakoontumisen välttämiseksi. Sadonkorjuun jälkeen perustetut nurmet on syytä tarkastaa aukko- paikkojen varalta, sillä siinä vaiheessa täydennyskylvöjä on helppo tehdä.

Mäkitalon tilalla tuotannon ja ruokinnan ohjauksella tuloksiin

TOIVE-
JUTTU

Antti Huhtalan ja Kaisa Honkaharjun tilalla Kannuksessa vuosi 2025 oli tuotannollisesti hyvä. –Aloitimme yhteistyön ProAgrian kanssa huhtikuussa ja vuoden loppuun mennessä lehmien tuotos oli noussut 1000 kg, kertoo tilanväki. Meijeriin menneen maidon osuus on myös noussut. Keskimääräisellä maidon hinnalla laskettuna tämä tarkoittaa 17 000 € lisätuloa. Hedelmällisyys parani ja poikimaväli lyhentyi merkittävästi. Esimerkiksi poikimavälin lyhentymisen 50 päivää voi tuoda 20 000 € lisätulon. Hedelmällisyyden parantua myös siemennuskustannukset pienenevät.

Siirtymäkauden ruokintaa säädettiin

Vuoden 2025 keväästä alkaen tilalla alettiin panostaa umpilehmiin ruokintaan. Samalla kiinnitettiin huomiota siihen, miten poikineiden lehmien syönti lähtee käyntiin. Siirtymäkaudella on suuri merkitys lehmän tulevan tuotoskauden sujumiseen. Siirtymäkauden ruokinnan tavoitteena on ylläpitää lehmän vastustuskykyä sekä minimoida aineenvaihduntasairaudet ja kuntoluokan lasku poikimisen jälkeen. Umpikaudella dieetin tasapainoiseen energiapitoisuuteen ja riittävään valkuaisen saantiin kiinnitettiin huomiota. Valkuaisruokinnalla on vaikutusta maidon vasta-ainepitoisuuteen. Raakavalkuaistaso ruokinnassa 130–140 g/kg ka on hyvä.

Lypsävien ruokintaan tekniikkaa

Lypsävien lehmien ruokinnassa otettiin seosrehuvaunu käyttöön. – Tämä auttoi siihen, että erilaisia säilörehuja saatiin sekoitettua ja ruokinta pysyi tasoisempana, kertoo Antti. Kaisa toteaa, että hapanpötsiongelmät vähentyivät selvästi, mikä varmasti paransi hedelmällisyyttäkin. Rehujäännösikin on nyt minimissään. Lehmät syövät säilörehua enemmän ja kiimat ovat selkeämpi. Lehmien terveys on ollut myös parempi. – Ja mikä parasta, poikineet lehmät nostavat maidon korkealle, kertovat Antti ja Kaisa.

Asiantuntija on tilan valmentaja

Kaisa hakee urheilijataustaisena vertailukohtaa valmennuksesta. – Asiantuntija on kuin valmentaja, joka katsoo tilan toimintaa ja yrityskokonaisuutta ulkopuolisin silmin. Asiantuntijan pitää pystyä kertomaan korjausehdotuksia rakentavasti. Kaisan mielestä toiminnan muutosesitykset voivat aluksi tuntua tilanväestä ikäviltäkin asioilta, mutta yleensä puheeksi otto johtaa siihen, että kehitystä alkaa tapahtua. – Henkilökemioilla on vaikutusta. Suhteen tulee olla avoin kumpaankin suuntaan ja vaikeistakin asioista pitää pystyä puhumaan, korostavat Kaisa ja Antti.

Katja Kellokoski

Kuivikkeiden hygienia ja terveysvaikutukset

Käytettävän kuivikkeen valintaan vaikuttavat muun muassa navetan rakenteelliset ratkaisut, lannanpoistojärjestelmä, parret ja kuivikkeen varastointimahdollisuudet. Kuivikkeen käytettävyyden lisäksi hyvä saatavuus on tärkeä seikka. Kuivikemateriaaleista etenkin turve on ollut tapetilla jo pidemmän aikaa. Kiinnostusta herättävä materiaali on esimerkiksi separoitu kuivajae ja hiekka. Kiertotaloutta tukevia innovaatioita ovat myös kuivikekuitu Wälly ja kierrätyspaperikuitu Rewicell.

Laatu ja hygienia

Hyvälaatuinen kuivike on tärkeää hyvinvoinnin kannalta. Kuivikkeen kuiva-ainepitoisuus vaihtelee eri materiaalien välillä, ja esimerkiksi separoidun kuivajakkeen kuiva-aineksi tavoitellaan noin 35–38 %. Tasalaatuisuus ja aktiivinen seuranta ovat kuivikkeiden käytössä avainasemassa. Bakteerit viihtyvät kuivikkeissa eri tavoin. Hygieeninen laatu kannattaa huomioida jo ennen kuivikkeen käyttöä, joten säilytysolosuhteet ja esimerkiksi kuivikeoljen korjuuolosuhteet on hyvä saada kuntoon.

Turve ja kutteri

Turve on suosittu, hyvin imukykyinen kuivike, joka on happamuutensa vuoksi bakteereille epäsuotuisa kasvualusta. Turve sitoo hyvin ammoniakkia, joka on hyvä ominaisuus myös navetan ilmanlaadun kannalta. Ilmanlaatuun ja olosuhteisiin vaikuttaa kuitenkin kuivan turpeen pölyäminen. Saatavuus tulevaisuudessa on käynnistänyt selvityksiä, millä turvetta voitaisiin korvata tulevaisuudessa. Turpeen ohella kutterin saatavuuteen odotetaan haasteita. Kuivikkeena kutteri on imukykyistä ja tuo valoa navettaan. Partikkelikoko ja tikutomuus on tärkeää, jottei kuivike hierrä ihoa rikki.

Kuivajae

Separoitu kuivajae herättää yhä enemmän kiinnostusta, ja materiaalina se on jatkuvasti uusiutuva. Lietelannasta separoituna materiaalina karjan utareterveyden tilanne saattaa aiheuttaa kysymyksiä. Kuivajae on pehmeä alusta maata, mutta sen käyttö vaatii rutineja, kuten kuiva-aineen seuranta ja separaattorin säännöllistä huoltoa, jotta ongelmatilanteita ei pääsisi syntymään.

Hiekka

Hiekka toimii hyvänä makuualustana lehmille, mutta hiekkaparret eivät ole vielä Suomessa yleis-

tyneet samalla tavalla, kuin maailmalla. Hiekka on ihoystävällistä kintereille, ja käytävillä sen pito sorkkien alla on hyvä. Kesäaikana hiekan viileys on myös etu.

Hyvinvointia eläimille ja ihmisille

Lepo kuuluu olennaisena osana lehmän vuorokausirytmiiin, joten parren makuukavuuden pitäisi olla hyvä. Hyvinvointia voi seurata kintereiden kunnosta eläinten puhasteen ja utareterveyteen. Myös ihmisten hyvinvointi ja työturvallisuus kannattaa huomioida kuivitusprosessia mietittäessä. Millainen navetan ilmanlaatu on, pölyseekö kuivike sitä jaettaessa ja aiheutuko lantakaasuis- ta vaaraa?

Johanna Malinen

Lypsykarjojen vaihtoehtoiset kuivitusratkaisut -hankkeessa on tehty selvitystä erilaisista kuivikkeista ja niiden toimivuuksista. Materiaaliin kannattaa tutustua QR-koodista.

RITVA-LIISA NISULA

Kuivikkeella on monta tehtävää navetassa. Hyvä ja runsas kuivitus varmistaa makuukavuutta ja tukee lypsy-lehmän hyvinvointia. Kuivitusprosessissa sudenkuoppia ovat esimerkiksi kuivikkeen vähäinen määrä tai heikko hygieeninen laatu, joka on riski utareterveydelle. Terveysten liittyy myös työntekijöiden työturvallisuus.

Mycoplasma bovis -vastustusohjelma ja Farmarin karjanäyttely

Mycoplasma bovis on sitkeä ja hoitoon huonosti reagoiva bakteeri, joka aiheuttaa muun muassa hengitystietulehduksia, utaretulehdusta ja nivel-tulehduksia. Eläinten terveys, ETT ry, on julkaissut uuden M. bovis -vastustusohjelman lypsykarja- ja emotiloille. Uudistuksen tavoitteena on parantaa taudin havaitsemista ja torjuntaa sekä pysäyttää sen leviäminen suomalaisilla nautatiloilla. Pitkällä aikavälillä tavoitteena on poistaa tauti kokonaan Suomesta.

M. Bovis -ohjelman uudistamista on vauhdittanut diagnostiikan kehittyminen, jonka ansiosta tartuntatilat voidaan löytää entistä luotettavammin. Uudessa ohjelmassa keskeisenä tutkimusmenetelmänä ovat karjan nuorimpien lehmien M. Bovis -vasta-ainenäytteet, jotka otetaan liittymisvaiheessa kahdesti kahden kuukauden välein. Tämä on merkittävä muutos aiempaan neljän kuukauden näytteenottoväliin verrattuna. Vasta-ainenäytteet tutkitaan Ruokavirastossa Kuopiossa.

Näytemäärät

Näytteitä kerätään karjan koon mukaan: alle 200 lehmän tiloilla

kymmenestä lehmästä ja yli 200 lehmän tiloilla 20 lehmästä. Tutkimukseen kelpaa tavallinen maito (ei ternimaito tai muuten muuttunut maito) tai eläinlääkärin otta- ma verinäyte. Toisella näytteenotokerralla tutkitaan vasta-aineid- en lisäksi yhden viikon - yhdeksän kuukauden ikäisten vasikoiden sierainlimoja 20 nuorimmasta eläimestä, mutta tämä tehdään vain liittymisvaiheessa. Jatkossa vuosittain riittää yksi vasta-ainetutkimus nuorimmista lehmistä eikä sierainlimonäytteitä enää tarvita rutiinisti, jos tila on täyttänyt A-tason muut ehdot.

Ohjelman kustannukset aiempaa edullisemmat

Eläinlääkärin käyntiä tarvitaan liit-

tymisvaiheessa sekä vuosittaisessa oiretarkkailussa. Ensimmäisellä eläinlääkärikäynnillä laaditaan liittymisasiakirjat ja tautitorjuntasuunnitelma, jonka tekemisessä suositellaan hyödynnettäväksi Biocheck-arviointia. Toisella käynnillä eläinlääkäri ottaa vasikoiden sierainlimonäytteet. Jos kaikki liittymistutkimusten tulokset ovat negatiivisia, tila pääsee A-tasolle. A-tason tilan velvoitteisiin kuuluu vuosittainen vasta-ainetutkimus sekä eläinlääkärin suorittama oireseuranta, joka tehdään esimerkiksi vuosikatsauksen yhteydessä Nasevassa.

Omistajan oma oiretarkkailu korostuu

Mikäli karjassa ilmenee esimerkiksi toistuvaa yskää tai muita viitteitä hengitystieongelmista, eläinlääkärin on otettava tarvittavat näytteet tilanteen selvittämiseksi. Myös utaretulehdukset on tutkittava PCR-menetelmällä, sillä Mycoplasma bovis ei näy perinteisessä viljelytutkimuksessa. Kaikki läikehoidot ja tutkimustulokset on kirjattava Nasevaan, mikä on entuudestaan tuttua monille tiloille, jotka ovat olleet mukana lääkeluovutuskäytännöissä.

Huomiota eläinnäyttelyihin ja ostoeläimiin

A-tason tilojen eläimet voivat olla kontaktissa ainoastaan muiden samaan tasoon kuuluvien tilojen

eläinten kanssa, esimerkiksi eläinnäyttelyissä tai ostopilanteissa. Eläimiä ostettaessa ostajan on tärkeää vaatia myyjätilan kuulumista M. bovis -ohjelmaan. Hyvä tautisuojaus säilyy, kun tiloilla panostetaan toimiviin tautisulkuratkaisuihin, tautiturvallisiin lastaustiloihin sekä huolellisiin terveystodistuskäytäntöihin etenkin eläinkaupan yhteydessä.

Seija Perasto

Toimi nyt, jos olet tuomassa nautaeläimiä Farmari-näyttelyyn! Lisätietoja farmari.net.

Ilmoittautuminen karjanäyttelyyn Lisätietoja Sari Morri

Näyttelyeläinten terveysvaatimukset Lisätietoja Seija Perasto

Tarkemmat ohjeet ETTn nettisivuilla

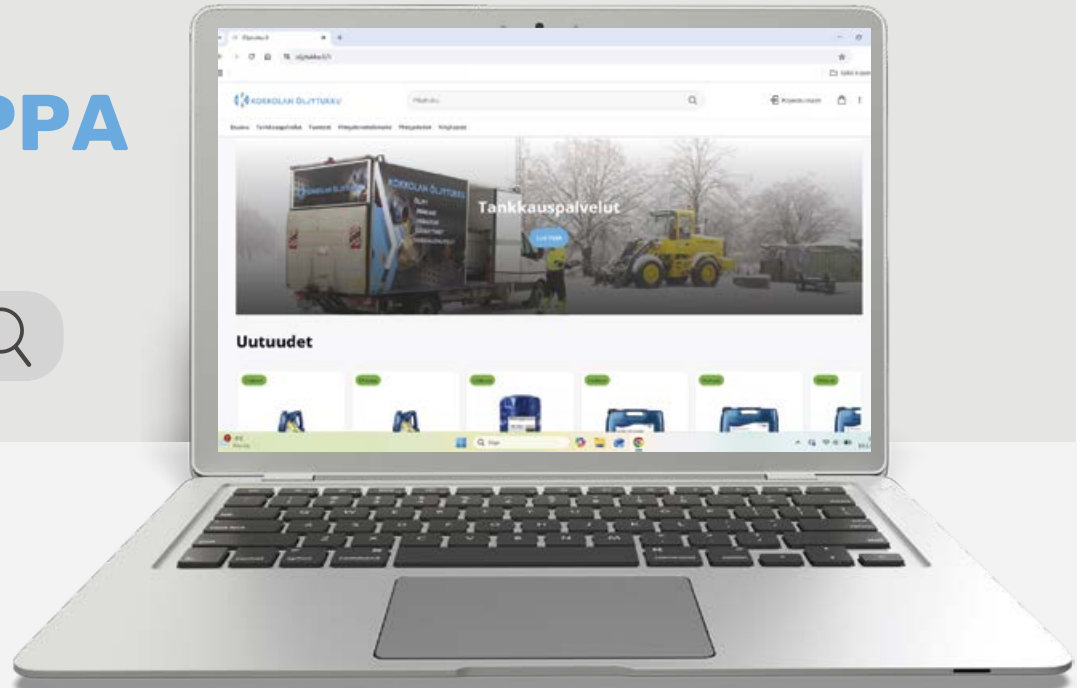

FARMARIN KUVAPANKKI

Uusi
**VERKKOKAUPPA
NYT AUKI**

oljytukku.fi

**Liimapuupalkit
asennusvalmiina?
Tottakai!**

Navettojen, konesuojien ja
varastojen palkkitoimittaja

 KESTOPALKKI

Kestopalkki LPJ Oy
Puusepätie 89
62420 Korttesjärvi
puh. (06) 4880 200
kestopalkki@kestopalkki.fi

www.kestopalkki.fi

**KATTO- JA SEINÄPELLIT
oheistuotteineen**

suoraan asiakkaille edullisesti ja nopeasti.

Taipaleen Teräs Oy

Linjalantie 4, 43700 Kyyjärvi
P. 040 823 5938, 0400 661 379

**KOHTI UUTTA
KASVUKAUTTA**

- SIEMENET
- KASVINSUOJELUAINET
- LANNOITTEET JA MAANPARANNUS
- VILJA- JA ÖLJYKASVIKAUPPA

**Parhaan
sadon puolesta**

viljelijanberner.fi
020 791 4040

BERNER
VILJELIJÄN BERNER

Mistä kuitua?

Raaka-ainenäytteet viime kesänä ilahduttivat niin tuottajia kuin ruokinnasuunnittelijoitakin huippuenergiallaan. Hyvä energia säilörehussa on ruokinnallisesti todella tärkeä lehmien terveyden, hedelmällisyyden ja tuotoksen kannalta. Lisäksi se parantaa ruokinnan taloudellisuutta merkittävästi, kun ostorehukustannus pysyy maltillisempana. Huippuenerginen säilörehu vaatii vastapainoksi myös kuitua, mikä on korostunut kuluvan sisäruokintakauden ruokinnoissa. Matalan kuidun säilörehusta ei saada kaikkea energiaa hyödynnettyä, jos esimerkiksi sulamaton kuitu on liian matalalla tasolla ja pötsin läpivirtaus on sen takia liian nopeaa.

Kuitu välttämätöntä nautojen ruokinnassa

Tuottajien on hyvä määrittää oma ruokintastrategia ja tehdä valintoja sen mukaan. Esimerkiksi erillisruokinnassa mahdollinen kuitulisä voi olla haastavampi toteuttaa verrattuna seosrehuruokintaan ja sen takia rehunteon ajoitus on merkittävässä osassa. Ennen rehuntekoa kuitu on otettava huomioon viljelysuunnittelusta asti, koska valittu ruokintastrategia määrittää minkälaisia kasveja viljellään ja kuinka paljon.

Olkea, heinää, kokoviljaa

Etenkin viime kesän ensimmäinen sato on vaatinut kuitulisää ruokintaan. Käytössä on ollut esimerkiksi kuituisempaa toista säilörehua, heinää, olkea ja koko ajan yleistyvää kokoviljaa. Kuitulähteissäkin on eroja ja säilörehun rehuarvot määrittävät, minkälaista kuitua ruokintaan on tarvetta täydentää. Oljesta saadaan kuitua tehokkaasti pienellä määrällä, mutta sen syönti-indeksi on niin matala, että siksi esimerkiksi kokoviljarehut ovat olleet kokonaiskuiva-ainesyönnin kannalta hyvä korvaa-ja oljelle.

Valitse strategiasi

Korkeamman sulavuuden säilörehua tavoitellessa kuitulisän tarpeen kartoitus korostuu entisestään. Onkin hyvä miettiä, että haluaako kuidun saada täysin säilörehun kautta ja tyytyä matalampaan energiaan säilörehussa vai mahdollistaako peltopin-ta-ala, rehunkorjuumenetelmä, rehunsäilöntämenetelmä ja ruokintasysteemi kuituisemman rehun tuottamisen pe-loilta.

Sanna Luostarinen

Edustava säilörehunäyte

Rehukustannus on kotieläintuotannon merkittävin kustannuserä. Ruokinnan tehostamisella on suuri vaikutus kotieläntilan kannattavuuteen. Märehtijöiden ruokinta perustuu nurmirehun käyttöön. Nurmirehun merkitys lypsylehmän tuotoksesta on jopa 50–60 %.

Optimaalisen ja kustannustehokkaan ruokinnan perustana on tieto, minkälaista säilörehua on käytössä. Jos tämä tieto puuttuu, on ruokinnan suunnittelu pelkkää hakuammuntaa. Oman säilörehun laadun saa selville ottamalla rehunäyte ja lähettämällä se laboratorioon analysoitavaksi. Säilörehun laatu vaihtelee suuresti eri peltolohkojen ja korjuuaikojen mukaan. Rehunäytteenotto kannattaa tehdä ajatuksella ja huolellisesti, jotta saadaan tarpeeksi kattava kuva siitä, minkälaista säilörehua on käytettävissä eläinten ruokintaan.

Riittävästi näytteitä

Jos säilörehu on säilötty paaleihin, kannattaa jokaiselta isommalta lohkolta ja eri korjuuker-roilta ottaa oma näyte. Aumassa eri lohkojen sadot ovat sekoittuneet ja tällöin edustava näyte saadaan ottamalla näytteet koko auman pitiudelta.

Riippumatta siitä, onko säilörehu siilossa, aumassa tai paaleissa, luotettava säilörehuanalyysi saadaan ottamalla osanäytteitä riittävästi. Otettaessa näytteitä paaleista on osanäytteitä hyvä kerätä 6–9 paalista. Jos näytteitä otetaan aumasta, on osanäytteitä

JENNY KLEMOLA

tään kahden litran verran ja pakataan ilmatii-viiseen pussiin. Ennen pussin sulkemista puristetaan ylimääräinen ilma pois. Jos näyte ei heti pääse kuljetukseen, kannattaa näyte säilyttää jääkaapissa. Säilörehunäytteitä otettaessa on rehukaira oiva apuväline. Lyhyemmällä kairalla saa paaleista otettua syvyyssuunnassa kattavan näytteen, ilman että tarvitsee kokonaan avata monta paalia kerralla. Pitemmällä kairalla, joka ylettyy syvemmälle rehupatsaaseen, saa säilörehu-aumasta otettua kattavan näytteen.

Aumanäytteet kuukauden välein

Nykyään aumat ja siilot ovat usein isoja ja rehupatsas korkea. Aumaan mahtuu rehua monelta lohkolta. Rehun koostumus todennäköisesti vaihtelee syötön edetessä. Säilörehun koostumusta ja laatua kannattaa seurata avatusta aumasta pitkin syöttökautta. Säilörehun rintauksesta on hyvä ottaa rehunäyte noin kuukauden välein. Näyte otetaan pintakerrosta syvemmältä. Osanäytteitä kerätään myös tässä vaiheessa monesta eri kohtaa säilörehun rintamusta.

kerättävä vähintään 2 metrin välein 6–9 kohdasta.

Ota näyte näin

Osanäytteet kerätään puhtaaseen ämpäriin ja sekoitetaan hyvin. Ämpäristä otetaan rehua vähin-

HEIDI LEHKONEN

Charlotta Hästbacka

Turvemaat ja maatalous ennallistamisen markkinoilla

Kosteikkojen rakentamista, luontoarvojen myymistä ym. markkinoitaan nyt maanomistajille turvemaiden jatkokäyttönä. En vastusta uusia maankäyttömuotoja, sillä uhkien lisäksi ne tarjoavat vaihtoehtoja ja uusia tulonlähteitä. Taloustieteilijä haluaa kuitenkin varoittaa siitä, että kaikissa taloustoimissa kannattaa tehdä harkiten peruuttamattomia investointeja. Markkinat toimivat parhaiten, kun markkinoille pääsy ja sieltä poistuminen on halpaa ja helppoa.

Energiaturpeen noston loppuminen oli tyly opetus. Kun energiaturpeen markkinat romahtivat päästömaksujen myötä, urakoiden erikoistunut kalusto ja maanomistajien entiset hyvin tuottaneet turvetuotantoalueet jäivät tyhjän panteiksi. Aluetalous kärsi, kun työpaikkoja, toimijoiden tuloja ja kuntien veroja jäi saamatta.

Ennallistaminen ja peruuttaminen

Ennallistamiseen liittyvät valinnat ovat maanomistajille usein vaikeasti peruttavia. Esimerkiksi ilmastokosteikon tai lintukosteikon perustaminen turvapelolle sulkee pois perinteisen peltoviljelyn, eikä paluu aiempaan maankäyttöön ole mahdollista ilman merkittäviä kustannuksia. Maatalouden tukijärjestelmät eivät tällä hetkellä joustu tukemaan hybridiratkaisuja: ilmastokosteikat saavat ei-tuotannollisia tukia, vaikka niillä harjoitettaisiin aktiivista kosteikkoviljelyä. Tämä jättää maanomistajat

tukijärjestelmien väliinputoajiksi ja lisää epävarmuutta investointipäätöksissä.

Luonnonarvomarkkinoilla tai ekologisen kompensaaation yhteydessä taas maata saattaa jäädä rasittamaan ns. pysyvä heikentämiskielto, joka pitäisi osata hinnoitella oikein pitkässä sopimuksessa ostajan kanssa. Joku tietysti sanoo, että ovat maalaiset ennenkin maata myyneet ilman tutkijoiden turhia neuvoja ja pelotteluja. Kannattaa silti olla varuillaan, sillä järjestelmissä on ostajan ja myyjän lisäksi luontoarvojen varmistajia, joilla saattaa olla aivan oma näkemys siitä, onko alueen tila heikentynyt vuosikymmenten vieressä.

Järjestelmiä kaupataan netistä puolivalmiina, jolloin vastuu jää ostajalle ja myyjälle. Saadun rahan voi toki sijoittaa, jolloin tuloa tulee ikuisesti. Kannattaisi silti kysyä, miten järjestelystä pääsee haluttaessa eroon. Esimerkiksi kosteikon luomiseen saa tukea, mutta paluutyöt saa maksaa itse. On myös epäselvää, miten ilmastokosteikosta voi

palata maatalouteen, kun tukioikeudet ovat lakanneet.

Turvapeltojen viljelyn taloudelliset riskit

Tuotteiden ja yritysten yksityiskohdainen kasvihuonekaasupäästöjen laskenta on johtamassa tilanteeseen, jossa valmistajat ja kauppa- ketjut (EU:n taksonomian mukaisesti) halpaa rahoitusta saadakseen alkavat syrjiä turvelloilla tuotettuja viljoja ja näistä valmistettuja maataloustuotteita (maito- ja liha- tuotteet). Turveviljat alkavat eriytyä omaksi markkinasegmentiksi kivennäismailla tuotetusta viljasta, vaikka lopputuote on fyysisesti samanlainen.

Turvemaiden vilja voi menettää kilpailukykyään markkinoilla, mikä heikentää peltöjen arvoa, vaikeuttaa lainarahoituksen saatavuutta ja laskee tuottajien asemaa arvoketjussa. Samalla viljanviljely uhkaa siirtyä lähes kokonaan kivennäismaille, jolloin turvemaille jää vaihtoehtoiksi monivuotinen nurmi, ennallistaminen tai kokonaan

uudet käyttömuodot.

Lisähaasteena on markkinoiden valvonta ja luottamus. Jos turve- ja kivennäismailla tuotettu vilja eriytyy markkinoilla, edellyttää se koko arvoketjun läpi ulottuvaa erottelua (vertaa luomutuotanto). Valvonta on vaikeaa, sillä samalla tilalla voi olla molempia maalajeja. Ilman uskottavaa valvontaa syntyy riski viherpesusta ja kuluttajaluottamuksen rapautumisesta, mikä voi heijastua koko kotimaiseen elintarviketuotantoon.

Tutkijan loppukaneetti

Pitkällä aikavälillä turvapeltojen tulevaisuus näyttää siirtymänä kohti uusia liiketoimintamalleja. Perinteisen tuotannon tilalle voi syntyä hiili- ja luontoarvokauppaan, kosteikkoviljelyyn ja erilaistettuihin tuotteisiin perustuvia markkinoita. Näissä viljelijät eivät kilpaile pelkästään hinnalla, vaan myös ympäristöhyödyillä ja tuotteiden erottuvuudella. Siirtymä edellyttää kuitenkin ennakoitavaa politiikkaa, toimivia tukirakenteita ja riskien oikeudenmukaista jakamista, jotta turvemaiden maanomistajat eivät jää yksin kantamaan järjestelmätason muutosten kustannuksia.

Jouni Kaipainen
Yliopistotutkija,
KTT
Kokkolan
yliopistokeskus
Chydenius

Ajankohtaista ympäristökorvauksesta 2026

Ympäristökorvauksen ympäristösitoumuksen muuttamiseen toimenpiteeseen on tullut pieniä muutoksia. Ympäristösopimukseen on myös tehty pieni muutos kosteikon osalta. Muutokset ovat viljelijän kannalta myönteisiä.

Tammikuussa 2026 hyväksytyt muutokset ympäristösitoumuksessa liittyvät toimenpiteisiin ja tukitasoihin. Jatkossa maanparannus- ja saneerauskasveja voi viljellä samalla loholla kahtena peräkkäisenä vuonna. Turvepeltojen nurmiin ja suojavyöhykkeisiin voi liittää uusia lohkoja myös kesken sitoumuskauden. Turvepeltojen nurmilla sallitaan ei-vuosittainen kemiallinen kasvinsuojelu. Kerääjäkasvien enimmäisala nousee 35 %:iin. Uudet korvaustasot ovat maanparannus- ja saneerauskasveilla 223 €/ha (190 €/ha), turvepeltojen nurmilla 200 €/ha (100 €/ha) ja suojavyöhykkeillä 430 €/ha (350 €/ha).

Uusia peltolohkoja ympäristösitoumukseseen

Edellisten vuosien tapaan tänä vuonna voidaan liittää uusia korvauskelpoisia peltolohkoja olemassa olevaan ympäristösitoumukseseen. Uusia ympäristösitoumuksia voi myös tehdä.

Korvauskelpoisuus

Korvauskelpoisuuden saaminen korvauskelvottomille lohkoille tehdään hallinnon toimesta. Jaettavaa on kuitenkin vähän ja sen vuoksi jako koskee vain harvoja. Edellisvuosien tapaan vuonna 2026 korvauskelpoiseen peruslohkoon on mahdollista lisätä myös pieniä korvauskelvottomia aloja. Tämä mahdollistaa peltolohkon muodon parantamisen ja päistehaittojen poistamisen.

Uusia ympäristösopimuksia vuonna 2026

- 1) maatalousluonnon monimuotoisuutta ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus
- 2) kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus
- 3) alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus
- 4) alkuperäisrotueläinten kasvatamista koskeva ympäristösopimus.

Ympäristösopimukseen voidaan viljelijän hakemuksesta liittää uutta sopimuksen kannalta tarkoituksenmukaista alaa voimassa olevaan maatalousluonnon monimuotoisuutta ja maiseman hoitoa

koskevaan ympäristösopimukseen sekä kosteikkojen hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen.

Kosteikot

Kosteikkoinvestointeihin voi sisäl-

lyttää myös suunnittelukustannukset. Ei-tuotannollisia investointeja koskevan asetusmuutoksen myötä investointihanke voi jatkossa koskea myös aiemmin perustetun kosteikon tai turvepeltoista suon kaltaiseksi alueeksi muutetun kohteen laajentamisen. Muutoksen myötä investointihankkeen kohtuulliset suunnittelukustannukset ovat jatkossa korvattavia kustannuksia.

Ympäristösitoumuksessa muistettavaa

Ympäristösitoumuksen tilakohtaisiin (pakollisiin) toimiin liittyy maatilasta ilmasto- ja ympäristösuunnitelman laatiminen. Se tehdään kolmannen sitoumusvuoden loppuun mennessä. Valtaosalla maataloista ilmasto- ja ympäristösuunnitelma on jätettävä kunnan maataloustoimistoon 30.4.2026 mennessä. Se toimitetaan sinne pdf-tiedostona sähköpostin liitteenä tai paperisena versiona. Lisätietoja laadintaan ilmastosuunnitelma.fi-verkkosivustolla.

Tilakohtaisista valinnaisista toimenpiteistä ilmasto- ja ympäristökoulutuksen valinneiden on tehtävä Vipussa ilmasto- ja ympäristökoulutus 30.4.2026 mennessä. Viljavuustutkimusten voimassa olo kannattaa myös varmistaa. Keväällä lannoituksen aikaan peltolohkolla on oltava voimassa oleva viljavuustutkimus. Karkeasti ilmaistuna yli 0,50 ha peltolohko, jota voidaan lannoittaa, edellyttää ympäristösitoumuksessa voimassa olevaa viljavuustutkimusta. Viljavuustutkimus on voimassa viisi vuotta.

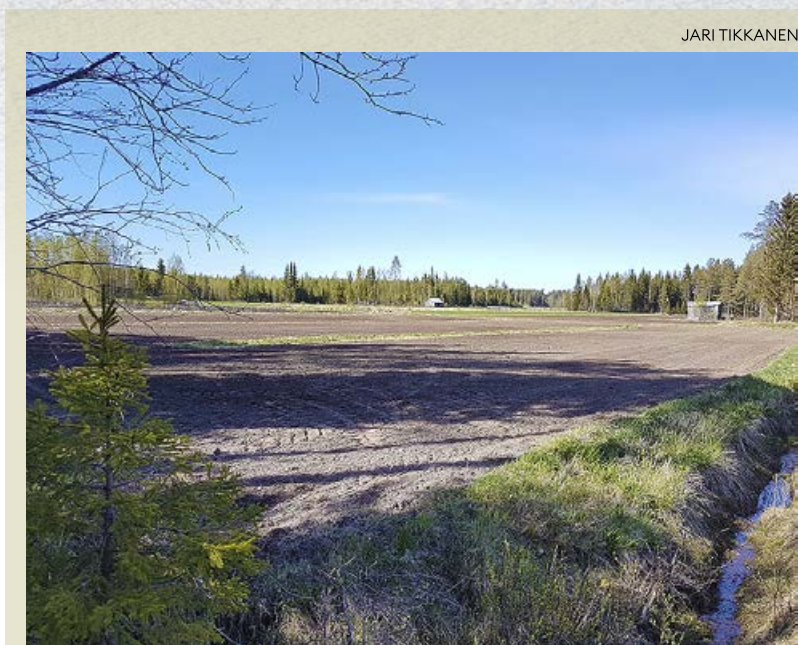
Hyödynnä ProAgrian asiantuntemusta

ProAgrian asiantuntijoita kannattaa hyödyntää ympäristösitoumukseseen liittyvissä asioissa. Ilmasto- ja ympäristösuunnitelman voi laatia myös asiantuntijan kanssa. Ympäristö- ja ilmastosuunnitelmaa tehdessä käsitellään maatilasta ympäristöön liittyviä asioita. Toimenpiteiden avulla voidaan osoittaa entistä pontevammin suomalaisen maataloustuotannon olevan vastuullista elintarviketuotantoa.

Jari Tikkanen

ProAgria 29

Ympäristösitoumus

1. Yleiset tilakohtaiset vaatimukset 3 kpl, toteutettava kaikki

- Viljavuustutkimukset
- Lohkomuistiinpanot
- Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma.

2. Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet 7 kpl, valittava 2 kpl

- Ilmasto- ja ympäristökoulutus
- Monivuotiset monimuotoisuuskaistat
- Maaperän seuranta
- Orgaaniset ravinteet
- Pölyttäjien ravintokasvit
- Täsmäviljelymenetelmät
- Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistusmenetelmät.

3. Vapaavalintaiset lohko-kohtaiset toimenpiteet 8 kpl

- Maanparannus- ja saneerauskasvit
- Kerääjäkasvit
- Kiertotalouden edistäminen
- Suojavyöhykkeet
- Turvepeltojen nurmet
- Valumavesien hallinta
- Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät
- Lintupellot.

Tiedot perustuvat helmikuun alun 2026 tietoihin. Lopulliset ehdot varmistettava hakuoppaista.

Luomun kysyntä jatkuu ja korvaustasot nousevat

JARI TIKKANEN

Luonnonmukaisen tuotannon näkymät vuonna 2026 vaikuttavat hyvältä. Luomutuotteiden kysyntä jatkuu ja se näkyy luomutuotteista maksetuissa hinnoissa. EU-tasolla luonnonmukaisen tuotannon määrän tavoitteisiin pääsemistä kannustetaan korottamalla luonnonmukaisesta tuotannosta maksettavia korvauksia.

Tänä vuonna voidaan hakea uusia luomusitoumuksia peltoviljelystä, kotieläintuotannosta ja puutarhatuotannosta. Myös voimassa oleviin luomun pelto- ja kotieläin-sitoumuksiin voidaan liittää uutta peltoalaa. Luomusitoumus edellyttää korvauskelpoisuutta pellolta. Uuden luomusitoumuksen tekemisen on tärkeää muistaa, että luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään pitää liittyä viimeistään 30.4.2026. Luomusitoumus edellyttää luomuperuskurssin käymistä tai vastaavia tietoja. ProAgria Keski-Pohjanmaan järjestämä luomuperuskurssi käynnistyy 17.3.2026. Ilmoittautumiset ja lisätietoja luomuasiantuntijoilta.

Rehuntuotantosopimus luomukotieläintilan kanssa

Tammikuussa 2026 hyväksytyssä asetusmuutoksessa rehuntuotantosopimus tulee jatkossa laatia koko sitoumuskauden mittaiseksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi.

Lupa tavanomaisen siemenen käyttöön

Lupa on haettava, jos on hankkinut kasvukautta 2026 varten tavanomaista kylvösiementä vuoden 2025 yleisen luvan mukaan. Ruokaviraston 1.2.2026 julkaisemasta negatiivilistasta esimerkiksi kaura on poistunut. Vuonna 2025 monet ovat hakenut hankkimalleen tavanomaiselle kylvösiemenelle luvan käyttää tavanomaista kylvösiementä luonnonmukaisessa tuotannossa. Ruokaviraston Toukopalvelua kannattaa hyödyntää kylvösiemenien lupahakemuksissa.

Luomulisäkoulutus

Yhden päivän luomulisäkoulutus pitää suorittaa luomusitoumuskauden aikana. Koulutuksen voi suorittaa kurssin käymällä tai sen voi toteuttaa hyödyntämällä neuvopalvelua luonnonmukaisesta tuotannosta. Tulevan tukihaun aikana kannattaa selvittää koulutuksen tarve. Luomulisäkoulutuksen suorittamisesta todiste voidaan toimittaa suoraan Elinvoimakeskukseen. Se onnistuu kätevästi liittämällä todenne tukihakemuksen liitteeksi.

Luomukorvaus nousee

Luomuväen toivoma luomukorvauksen korotus toteutuu viimeinkin tänä vuonna. Korvaustasojen nostamisella pyritään edistämään

Suomen kansallisen CAP-suunnitelman tavoitteiden saavuttamista. Uusi peltokasvien luonnonmukaisen tuotannon korvaus on 184 €/ha (160 €/ha), kotieläintuotannosta maksettava korvaus 150 €/ha (130 €/ha) ja avomaanvihannesten luonnonmukaisen tuotannon korvaus 679 €/ha (590 €/ha).

Luomuvalvonta

Valvonnasta tuleva kustannus on tuntiinintaan perustuva. Luonnonmukaisessa tuotannossa tarvittavat luomusuunnitelma, lohkokirjanpito, viljelykiertosuunnitelma,

varastokirjanpito, osto- ja myyntitositteet sekä muut tarvittavat asiakirjat on hyvä pitää ajan tasalla, jolloin luomutarkastuskin sujuu sutjakasti. Asiakirjojen ajan tasalla pitämiseen kannattaa hyödyntää luomuasiantuntijoita ja neuvopalvelua.

Tiedot perustuvat tämän hetken tilanteeseen. Lopulliset tiedot varmistettava tukiehdosta.

Jari Tikkanen

©MAASEUTUVERKOSTO, YRJÖ TUUNANEN

Kosteikko- ja ympäristösuunnitelmat, perinnetuotoopit, luontoselvitykset

Nyt on hyvä aika ottaa puhelu maisema- ja ympäristöasiantuntijalle, mikäli sinulla on:

- Haaveissa perustaa kosteikko. Teemme kosteikkosuunnitelmia, kartoitamme kosteikon käyttömahdollisuuksia ja autamme rahoituksen hakemisessa. Kosteikkoinvestointien tuen viimeinen hakupäivä on 30.6.2026.
- Valmis kosteikko, joka on haettava ympäristösopimuksen piiriin. Laadimme ympäristösopimuksen edellyttämän hoitosuunnitelman. Ympäristösopimusta haetaan peltotukihauksen yhteydessä viimeistään 9.6.2026. Huomaa haun aikaisempi päättymisaika!

- Alue, jolle haluaisit eläimet laiduntamaan ja hoitamaan maisemaa. Teemme kartoituksia kohteista ja laadimme niille hoitosuunnitelman ympäristösopimuksen hakemista varten. Ympäristösopimusta haetaan peltotukihauksen yhteydessä viimeistään 9.6.2026.
- Investointi, joka edellyttää luontoselvityksen laatimista. Teemme mm. kasvillisuus-, viitasammakko-, saukko- ja liito-orava-kartoituksia sekä linnustoselvityksiä. Kysy myös muita luontoselvityksiä.

Milla Siltanen

Hyvä tietää vuoden 2026 peltotukihauasta

Vuoden 2026 peltotukihaku lähestyy. Huolellinen valmistautuminen helpottaa tukihakua, vähentää virheitä ja pienentää riskiä tukien viivästymiseen tai menetyksiin.

Tukijärjestelmä pysyy pääpiirteissään tutun kaltaisena, mutta ehtoihin ja käytäntöihin on tullut tarkennuksia, jotka on hyvä tarkistaa ja huomioida ajoissa. Muutoksia on tullut esimerkiksi ekojärjestelmätuen ehtoihin. Lisätietoja tukiehdoista saat Ruokaviraston sivuilta.

Tukien saaminen edellyttää edelleen aktiiviviljelijän statusta. Tämä tarkoittaa, että hakijan on harjoitettava maataloustoimintaa tai pystyttävä osoittamaan se luotettavilla asiakirjoilla, kuten myynti- ja ostosisiteilla. Aktiiviviljelijävaatimuksen tarkoitus on varmistaa, että tuet kohdentuvat aidosti maataloustuotantoon.

Sähköinen tukihaku Vipu-palvelussa on edelleen ensisijainen tapa hakea tukia. Digitaaliset kartta- ja lohkotiedot, satelliittiseuranta sekä pinta-alojen monitorointi ovat arkipäivää tukivalvonnassa.

Keskeisiä asioita tukihauassa ovat mm. viljelysuunnitelman ajantasaisuus, tukiehtojen tarkistaminen, lohkotietojen päivittäminen sekä vuokrasopimusten ja muiden tarvittavien asiakirjojen voimassaolo ja saatavuus.

Onnistunut tukihaku alkaa hyvissä ajoin ennen määräpäivää. Huomioi, että peltotukihaku päättyy 9.6.2026 ja haku aika on siis viikon totuttua lyhyempi!

Muistathan myös suorittaa ympäristösitoumuksen ilmasto- ja ympäristökoulutuksen 30.4.2026 mennessä, mikäli olet valinnut koulutuksen ympäristösitoumuksen tilakohtaiseksi valinnaiseksi toimenpiteeksi vuoden 2025 peltotukihauassa.

Huomioi myös ympäristösitoumuksen ilmasto- ja ympäristösuunnitelman tekeminen 30.4.2026 mennessä. Ilmasto- ja ympäristösuunnitelman teko on pakollista kaikille ympäristösitoumuksen vuonna 2023 tehneille tiloille. Ilmasto- ja ympäristösuunnitelman teossa kannattaa hyödyntää ProAgrian asiantuntija-apua.

Tukiturva-palvelu antaa turvaa ja varmuutta valmistautuessasi tukivalvontaan. Tukiturva-asiakkaat saavat vastuuvakuutusturvan 0 euron omavastuusuudella. Lisäksi Tukiturva tuo kännykkään muistutukset tukien kannalta tärkeistä päivämääristä ja tekemisistä.

Riikka Rinta-aho

Viljelijän muistilista

- Älä jätä tukihakua viimeiseen päivään
- Pidä lohkotiedot ajan tasalla
- Kertaa tukiehdot ja noudata niitä
- Seuraa Ruokaviraston tiedotteita
- Hyödynnä ProAgrian asiantuntija-apua
- Varmista selustasi Tukiturvalla

Tukiturva

Tukihaku-
asiantuntijat

Toiminnanjohtaja
Elina Pusaa
Puh. 050 3094 861
kpkalatalouskeskus@proagria.fi

Kalatalouskeskus osaksi Melan Välitä kalastajasta -verkostoa

Varhaisen tuen verkosto koostuu maatalousyrittäjien, poronhoitajien ja kalastajien kanssa yhteistyötä tekevästä tahoista, jotka haluavat olla mukana edistämässä ruuantuottajien työssä jaksamista. Yhteistyön tavoitteena on maatalousyrittäjien, kalastajien ja poronhoitajien työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukeminen. Melan varhaisen tuen palvelut ovat maksuttomia ja tarjoavat luottamuksellista apua maatalalla kynnyksellä. Ole rohkeasti yhteydessä Elinaan, niin saat neuvoja, miten Melan varhaisen tuen palveluiden piiriin voi hakeutua.

Lisätietoja:

Kalatalousalan uudet tukimuodot käyttöön

Kalatalousalalle on otettu käyttöön neljä uutta tukimuotoa, jotka rahoitetaan Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta. Uudet tukimuodot ovat kertakorvaukset pieniin innovaatio- ja kehittämishankkeisiin, kalastuksen yritystoiminnan kokeilemiseen ja käynnis-

tämiseen sekä pieniin kalataloudellisiin ympäristökunnostuksiin. Kaikki neljä tukimuotoa on tarkoitettu pienille hankkeille.

Lisätietoja:

Sisävesikalastuksen saalisilmoitus

Täytä ilmoitus ensisijaisesti sähköisesti sisävesien saalisilmoitusjärjestelmässä. Palvelun käyttö edellyttää, että käyttäjän tiedot on merkitty kaupallisen kalastajan rekisteriin. Rekisteriin merkityt henkilöt pääsevät palveluun, joka ohjaa ilmoituksen täyttöä ja lähettää sen lopuksi elinvoimakeskukseen.

Jos asiointipalvelun käyttö ei ole mahdollista, voit käyttää tulostettavaa lomaketta. Pyydä lomake sähköpostitse osoitteesta saalisilmoitukset@elinvoimakeskus.fi. Toimita hakemus Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen postitse, sähköpostitse tai käyntiasiointina. Lomake voidaan toimittaa myös yleisen asiointilomakkeen liitteenä.

Lisätietoja:

Sisävesiammattikalastajien seminaari huhtikuussa 2026

Länsi-Suomen Kalatalouskeskus ry järjestää sisävesiammattikalastajille suunnatun laiva-seminaarin ja opintomatkan Ruotsiin huhtikuussa 2026. Seminaarin aiheet käsittelevät kalatalouden ajankohtaisia teemoja, kuten lakimuutoksia, kalatalouden toimintaympäristöä ja alan innovaatioita. Lisäksi tapahtuma tarjoaa mahdollisuuden verkostoitua ammattikalastajien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Seminaarin tarkempi ohjelma julkaistaan myöhemmin.

Hinnat ja lisätiedot:

Kaupalliset sisävesillä toimivat kalastajat ja kalatalousalan opiskelijat 115 €/1 hlö hytissä tai 80 €/2 hlö hytissä. Muut kuin edellä mainitut 230 €/1 hlö hytissä tai 180 €/2 hlö hytissä.

Osallistujille pyritään järjestämään yhteiskuljetuksia, joista kysytään tarkemmin ilmoittautumislomakkeella.

Hankkeelle on saatu avustusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Kainuun ja Koillismaan Kala-leaderin kehiksestä.

Ilmoittautuminen:

Tilaa uutiskirje

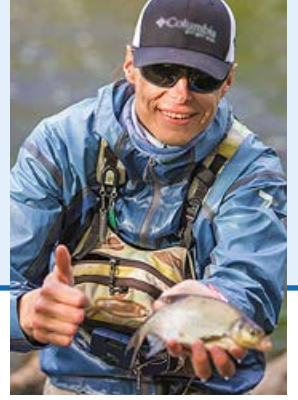
lähettämällä sähköpostipyyntö:
kpkalatalouskeskus@proagria.fi

KALASTUS-
SIVUSTOJA

kalatalousverkosto.fi

ahven.net
eraluvat.fi
luontoon.fi
kalat.fi
mmm.fi
kalastusrajoitus.fi

ELINA PUSAA

Tammi-helmikuun
vaihe kului pilkillä
Kaustisen Syvälammella
ja muilla vesillä.
Sorruin myös kaiku-
luotaimen käyttöön ja
yhden ahvenen sain!
Ehkä pärjään jatkossakin
ilman kaikua.

Kutsu kalatalousneuvoja osakaskunnan kokoukseen

Kun suunnittelette kokouksia, kutsukaa kalatalouskeskuksen kalatalousneuvoja kylään kertomaan ajankohtaisista asioista. Jäsenmaksuun sisältyy maksuton neuvontakäynti noin kerran vuodessa. Ota yhteyttä sähköpostilla tai puhelimitse.

Mika Yli-Soini, puheenjohtaja

Varrella virran

Patosivat tämän joen, kun olin vielä pieni.

Pienen pieni, syntymätön piste solujen saatossa.

Perhonjoen Pirttikosken voimalaitoksen ympäristössä nuoruutensa kalastelleena ja aikaansa viettäneenä oli tavattoman helppoa samaistua jo ensikuuntelulla keskeisellä ysäriellä tuohon yllä olevaan, CMX-orkesterin väkevän *Linnunhammas*-kappaleen käynnistävän lauseparin tunnelmaan. Vaikkakin laulutekstin kertojaminän oletan asustelleen monin verroin vuolaamman, pohjoisen valtavirran äärellä.

Jo hyvin varhaisessa vaiheessa meille jokivarressa viihtyneille pojan-koltiaisille oli selvinnyt, että kalansaaliin saamisen todennäköisyys padon alapuolelta oli aivan toista luokkaa kuin sen yläpuoliselta alueelta. Veden vapaan virtaaman tukkeeksi muinoin laitettu tuluppa kun oli tehnyt myös veden eläjille luonnollisen liikkumisen mahdottomaksi, koko lailla kumpaankin suuntaan. Ei ainoastaan joen yläosille kutuvaelluksella oleville vaelluskaloille, vaan myös kaikille paikallisemmille joessa eläville kalalajeille, joiden luonnollinen ja tuottava elinalue oli katkaistu ja kulku estetty.

Kalastaminen keskittyi siis luonnollisesti padon alapuolelle. Saalistakin saatiin toisinaan. Haukea, ahventa, lahnaa, säyneitä ynnä muita pienempiä särkikaloja, sekä talvisin tieteenkin mateita koukuilla. Harvalukuisemmin siiman päähän sattui myös täplikkäitä, villin voimakkaita taimenia. Jotkut niistä kirkaskylkisiä hopeaharkkoja, lieneekö olleet jopa merestä asti tulleita nousijoita.

Kaukaa viisas maaherra

Pirttikosken pato on jo saavuttanut kunnioitettuvan sadan vuoden iän joi-tain vuosia sitten. Vaasan läänin maaherrana 1925 toiminut Bruno Sarlin asetti padolle ehdollisen kalatievelvoitteen, jonka perusteella vesilaitok-sen omistaja oli velvollinen rakentamaan ja kunnossapitämään tarkoi-tuksenmukaista kalatietä, jos kalatie vastaisuudessa katsotaan tarpeen vaatimaksi. Ehti kulua yli 90 vuotta ennen kuin kalatien tarpeelle saatiin viranomaispäätös ja parhaillaan lienee käynnistymässä padon ohittavan kalatien suunnittelu.

Kalatietä ehdottomasti parempi vaihtoehto on luopua joen tulpasta kokonaan ja päästää voimalarakennusmiljöö jo arvokkaasti eläkkeelle muistona alueen monimuotoisesta historiasta. Nyt olisi aika koota kaikki maakunnalliset voimavarat yhteen, lunastaa sähköntuotannon kannalta merkityksetön voimalaitos ja palauttaa Pirttikoski vapaana virtaavaksi. Hyödynsaajina eivät olisi ainoastaan joen kalat ja muut vesieliot, myös Perhonjoen kalastusmatkailupotentiaali hyötyisi siitä.

Alkuvuoden pakkaset tekivät jääkansista teräksisiä ja kantavia, joten nyt uskaltaa mennä pilkkijäille, toki maalaisjärkeä käyttäen.

Kireitä siimoja kevättalven jälle!

MIKA YLI-SOINI

Onkisaalista Pirttikosken alapuolelta Pappilanniemestä.

Miten kohtasit Hannes-myrskyn?

KIRSI YLITALO

Hannes-myrsky riehui joulukuussa aiheuttaen paikallisesti suuriakin vahinkoja, puita kaatuili ja kattoja lenteli, paikoin metsät muistuttaa vieläkin sotatannerta. Hannes myös muistutti 72 tunnin varautumisesta. Löytykö kaapistasi riittävästi sopivaa ruokaa, jos sähkökatkos kesti useamman vuorokauden? Jos veden tulo loppui, olitko varannut juomavettä? Miten laitat ruokaa, onko kodissasi tulisija tai löytyykö sinulta esim. retkikeitin? Olitko todella varautunut tällaiseen tilanteeseen? Häiriötilanteissa pärjääminen vaatii varautumista etukäteen.

Nyt viimeistään kannattaa varmistaa, että kotikaapista löytyy vettä, ruokaa ja välttämättömystarvikkeita ainakin kolmeksi päiväksi. Silloin voidaan puhua 72 tunnin kotivarasta. Tämä on aika, jonka kansalaisen pitäisi pärjätä omin avuin ennen kuin yhteiskunnan järjestelyt ehtivät häiriötilanteissa käynnistyä. Koti-

vara ei ole erillinen hätävarasto, vaan tuotteita käytetään arjessa tarpeen mukaan ja tilalle hankitaan uutta. Valitse sellaista ruokaa, jota normaalistikin perheessä syödään, näin vältetään ruokahävikiltä. Varaa kotiin hyvin säilyviä, sellaisenaan syötäviä ruokatarvikkeita sekä aineksia, joista voi helposti valmistaa ruokaa. Muista myös lemmikit ja kotieläimet, nekin tarvitsevat ruokaa ja vettä.

Maa- ja kotitalousnaiset kutsuu yhdistykset osallistumaan Teoilla tulevaisuutta -kampanjaan. Miettikää hyvä teko, jolla on vaikutusta lähiympäristöön tai laajemmalle alueelle. Teko voi olla iso tai pien, kunhan teoilla kasvatetaan yhteisöllisyyttä tai tehdään yhteistä hyvää. Tutustu tarkemmin maajakotitalousnaiset.fi -sivulta.

Aurinkoista kevättä toivottaa
Anu Karhukorpi

Toiminnasta kertominen on tärkeää!

Yhdistysten vuosikertomusten aika on nyt. Kaikki toiminta kannattaa kirjata. Toimintakertomuksen voi täyttää helposti ja nopeasti netissä. Maakunnallista toimintaa verrataan valtakunnallisesti, joten on tärkeää, että kaikkien yhdistysten toiminnasta saadaan tietoa. Muista siis täyttää toimintakertomus 22.3. mennessä!

Lomakkeen löydät:

Maa- ja kotitalousnaisten verkkokauppa

Maa- ja kotitalousnaisten verkkokauppa on siirtynyt ProAgrian verkkokaupan yhteyteen. Uudelta alustalta löydät vanhat tutut suosikkituotteet ja uutuuksia.

Uudessa verkkokaupassa voit tilata tuotteita rekisteröitymättä tai rekisteröityä, jolloin yhteystietosi ovat valmiina, kun kirjaudut järjestelmään seuraavan kerran. Voit maksaa ostokset verkossa tai saada laskun sähköpostiisi. Huom. turvallisuussyistä myös laskulla tilaavat joutuvat varmentamaan tilauksen verkkopankkitunnuksilla/ mobiilivarmenteilla.

Tästä järjestötuoteostoksille:

Talvipäivän herkulliset keitot lämmittävät sekä vatsaa että mieltä

Välillä pakkaspäivinä mielen määrä villasukkia ei tunnu riittävän ja koleus tuntuu koko kroppassa. Tällaisina päivinä kannattaa hankkia lisää lämpöä sisältä päin – nimittäin vatsan kautta! Keittoruuat ovat helppoja, riittoisia ja kaiken lisäksi useasti vielä varsin edullistakin arkiruokaa, joka vain paranee jokaisen lämmittämiskerran jälkeen. Keittoihin saa helposti hyödynnettyä erilaisia kasviksia ja tuttuihin resepteihin saa mukavasti vaihtelua muutamaa ainesosaa vaihtamalla.

Jos keskitalvella mieli tuntuu jatkuvasti halajavan etelän lämpöön, miltäpä kuulostaisi maku- matka, ihan vain omassa keittiössäsi? Lempeästi maustetut keitot tuovat arkeen herkullisia tuulahduksia etelästä, esimerkiksi Marokosta tai Keniasta.

Maa- ja kotitalousnaisten nettisivuille on kerätty kattava valikoima erilaisia keittoreseptejä ympäri maailman. Testaa esimerkiksi herkullista Marokkolais- ta jauheliha-keittoa, jossa jauheliha- han lisäksi käytettävät härkäpavut tekevät sopasta ruokaisan ja energiapitoisen. Tuore, lämmin leipä keiton kylkeen ja pakkaspäivän herkku on valmis!

Milka Kähtävä

Marokkolainen jauheliha-keitto

4-5 annosta, G M
Valmistusaika n. 30 min

300-400 g (lammas)jauhelihaa
2 sipulia
2-3 valkosipulin kynttä
2-3 porkkanaa
100 g juuriselleriä
100 g lanttua
2 rkl öljyä
2 tl juustokuminaa (jeera)
0,5 tl jauhettua inkivääriä
0,5 tl jauhettua kanelia
1-2 tl jauhettua korianteria
0,5 tl jauhettua maustepippuria
0,5 tl rouhittua musta- tai valkopippuria
1 tlk tomaattimurskaa (n 400 g)
1 l vettä
1 liha- tai kasvisliemikuutio
n. 3 dl keitettyä härkäpapuja
Pinnalle: Silputtua persiljaa tai korianteria

KATI LASZKA

1. Kuori sipulit, valkosipulinkyntset, porkkanat, selleri ja lanttu.
 2. Silppua sipulit ja kuutio porkkanat sekä juuriselleri ja lanttu.
 3. Kuumenna osa öljystä kattilassa ja paista jauhelihaa n. 5 minuuttia, kunnes se alkaa ruskistua.
 4. Lisää öljyä sekä kasvikset ja kuullota pari minuuttia.
 5. Sekoita joukkoon mausteet, tomaattimurska, vesi ja liemikuutio. Kuumenna kiehuvaan ja hauduta noin 10 minuuttia, kunnes kasvikset ovat pehmenneet.
 6. Sekoita joukkoon härkäpavut. Kuumenna kiehuvaan ja keitä vielä muutama minuutti.
- Ripottele pinnalle persiljaa ja tarjoa leivän kanssa.

Vinkki: Korvaa keitetyt härkäpavut tölkillisellä säilöttyjä papuja tai linssejä.

Seuraa Facebook-sivujamme:
KESKI-POHJANMAAN
MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Tilaa uutiskirje

kirsi.ylitalo@
maajakotitalousnaiset.fi

MKNn
verkkokaupan
järjestötuotteet:

Maa- ja kotitalousnaiset järjestävät luentoja ja opastusta eri aiheisiin myös verkossa. Ota yhteyttä Kirsiin, Milkaan tai Millaan!

HUOM!

Euroopan unionin
osarahoittama

LUMOAKOS-hanke etsii monimuotoisia luontokohteita

Perinteiset kylämaisemat ja kosteikot ovat luonnon monimuotoisuuden keuita. LUMOAKOS-hankkeessa opitaan tunnistamaan ja hoitamaan näitä kohteita käytännönläheisesti tutkittuun tietoon pohjautuen. Hanke toimii kahden maakunnan, Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueella.

LUMOAKOS-lyhenne tulee sanoista luonnon monimuotoisuus ja kosteikot. Kosteikot ovat kuitenkin

vain yksi esimerkki monimuotoisista luontokohteista. Värikkäimpinä näyttäytyvät kesäiset niityt, kedot ja hakamaat tai kylätien pientare, jota lupiini ei ole vielä ehtinyt valata. Myös pienvedet, luonnontilaisen kaltaiset ojat ja talojen pihapiirit voivat olla huomattavia monimuotoisuuskohteita. Monimuotoisuutta on siis kaikkialla, kun vain pysähtyy hetkeksi ja katsoo.

LUMOAKOS-hankkeessa opastetaan kylien ja yhteisöjen ihmisiä

tunnistamaan lumo-kohteita joka-päiväisessä ympäristössään. Entinen kuraputti voikin näyttäytyä monien selkärangattomien ja vesija kahlaajalintujen paratiisina. Tai tienpiennar, jossa kasvaa pieniä nättejä kukkasia avautuukin pölyttäjien elintärkeänä ravintokohdeena, kun huomataan, että kukkasat ovat alkuperäistä kasvilajistoa. Siis juuri sitä, mitä pölyttäjämme voivat käyttää tehokkaimmin ravinnokseen.

Luontokohteiden tunnistamisen lisäksi on tärkeää oppia hoitamaan niitä ja turvaamaan niiden menestyminen. Esimerkiksi vieraslajien torjunta on tärkeä hoitomuoto ja hankkeessa kaivaudummekin sekä vieraskasvien, että vieraspetojen torjuntaan. Tavoitteenamme on myös saada hankealueelle ainakin kaksi uutta kosteikkoa, sillä kosteikot ovat häviävä elinympäristö. Hankkeessa opastamme kosteikkosuunnitelman laatimisessa, rahoitusvaihtoehtojen löytämisessä kosteikon perustamiseen ja vastaamme muihinkin kiperiin kysymyksiin aiheeseen liittyen.

Jos siis haluat olla mukana parantamassa luonnon monimuotoisuutta ja sitoutua hyvin luontokohtiin lähiympäristössäsi, ilmoita yhteisösi mukaan hankkeeseen.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset:

- Maisema- ja ympäristöasiantuntija Milla Siltanen (Keski-Pohjanmaa): milla.siltanen@mkn.fi tai puh. 043 825 4284
- Maisema- ja ympäristöasiantuntija Marika Riihimäki (Etelä-Pohjanmaa): marika.riihimaki@mkn.fi tai puh. 043 825 2410

Hankkeen kuulumisia voit seurata myös Maa- ja kotitalousnaisten Facebook-sivujen kautta ja napata parhaimmat tärpit. Luvassa on asiapitoisia webinaareja, podcasteja ja artikkeleita.

Milla Siltanen

MILLA SILTANEN

PIXABAY

Kaikki mukaan Teoilla tulevaisuutta -kampanjaan!

Kutsumme kaikki Maa- ja kotitalousnaisten yhdistykset toteuttamaan Teoilla tulevaisuutta -kampanjaa ja myös haastamaan mukaan muita yhdistyksiä. Teoilla tulevaisuutta -kampanjan idea on hyvin simppele: Miettikää joku hyvä teko, jolla on vaikutusta lähiympäristöön tai laajemmalle alueelle. Teko voi olla iso tai pienempi, kunhan teolla kasvatetaan yhteisöllisyyttä ja tehdään yhteistä hyvää.

Tekoja ei haluta rajata kovin tiukasti. Se mikä sopii yhdelle yhdistykselle, ei välttämättä toimi toisella. Teot voivat olla monenlaisia. Se voi olla kylänraitin ilmeen kohentamista kuten roskareippailua, vieraslajikasvien kitkentää, niityn perustamista tai yhteisöllisyyttä, kuten yhteisiä tapahtumia, vaikka leikkimielinen onkikilpailu.

Jakakaa teostanne kuvia ja tekstiä Me Maa- ja kotitalousnaiset (MKN) Facebook-ryhmään.

Maija-Leena Hakunti

Vuoden ensimmäinen Maaseudun naiset -esittely on perinteisesti kirjoitettu vuosittain valittavasta keskipohjalaisesta maa- ja kotitalousnaisesta. Tällä kertaa kunnianosoitus suuntautui Ruotsaloon eli vuoden 2025 valinta osui Maija-Leena Hakuntiin Ruotsalon maa- ja kotitalousnaisista.

KIRSI YLITALO

Kälviän Ruotsalossa minut vastaanottaa lämminhenkinen pariskunta ja komea kissa. Maija-Leena on alun perin kotoisin maatilalta Himangalta, mutta on jo pikkulapsena muuttanut Kokkolaan ja viettänyt kaupunkilaistytön elämään siihen saakka, kunnes tapasi miehensä Heikin. Ruotsalossa onkin vierähtänyt 58 vuotta. Tällä hetkellä päivät täyttyvät omista harrastuksista sekä lapsenlapsista, joista nuorinkin on jo 11-vuotias. Pariskunnalla on 9 lapsenlasta. Maija-Leenan harrastuksiin kuuluvat ompelu, kutominen ja jumppa sekä tietenkin maa- ja kotitalousnaisten toiminta. Toisinaan Maija-Leena avustaa miestään Heikkiä puutarhahommissa, muuten heillä on perinteinen työnjako eli Maija-Leena puuhaa sisätiloissa ja Heikki ulkona.

Pitkän linjan Maa- ja kotitalousnainen

Anoppi houkutteli nuoren minin mukaan maa- ja kotitalousnaisten kokoukseen, ja siitä asti on Maija-Leena ollut aktiivisesti mukana toiminnassa. Seuransa puheenjohtajana Maija-Leena on toiminut 26 vuotta. Kysyn Maija-Leenalta mitä Vuoden 2025 keskipohjalainen Maa- ja kotitalousnainen -kunniamaininta hänelle merkitsee. – Ensimmäisenä tuli suuri kiitollisuus omia yhdistyskavereita kohtaan, he ovat uskoneet minun puheenjohtajuuteeni ja olemme yhdessä saaneet tehdä omannäköistä toimintaa, vastaa Maija-Leena.

Omannäköistä ja monipuolista toimintaa

Ruotsalolaiset perustelivat Maija-Leena ansiota seuraavasti: ”Puheenjohtajamme Maija-Leena osaa koota joukkueensa niin, että kaikki viihtyvät. Hän osaa johtaa rauhallisesti ja itseään korostamatta siten, että kaikki tuntevat kuuluvansa joukkoon. Pienen kylän väkiluku huomioiden meitä on iso porukka. Suuri osa myös osallistuu aktiivisesti sovittuihin tapahtumiin. Olemme ottaneet osaa Iloisesti yhdessä -valokuvakilpailuun, jonka tuloksia voi katsoa Maa- ja kotitalousnaisten samannimisiltä facebook-sivuilta. Siellä kerrotaan mitä meillä Ruotsalossa on tehty yh-

dessä ja se on paljolti Maija-Leenan ansiota.”

Ruotsalon Maa- ja kotitalousnaisilla on kaksi virallista kokousta vuodessa, muutoin kokoontutaan vuorotellen jonkun kotona. Lisäksi on kudontapiiri kerran kuukaudessa Porkon vanhalla tuvalla. Maija-Leena kertoo, että kesäisin kerran viikossa yksi naisista pitää Rytikarilla kahvilaa ja siellä käydään porukalla kahvittelemassa. Koronavuodet hiljensivät paljon toimintaa ja nyt väki on jo vanhentunut.

Muistoja vuosien varrelta

Kysyin Maija-Leenalta mieleenpainuvimpia tapahtumia ja sainkin pitkän vastauksen: –Kälviän kylien virkistysiltoja pidettiin kymmenisen vuotta sitten ja meidän vuorollamme järjestettiin iltamat Pirskerissä vanhassa hirsituvassa. Pestiin koko talo lattiasta kattoon, hommattiin uudet verhot, kynttilät laitettiin palamaan, tehtiin hyvät ruuat ja väkeä oli n. 60 henkeä. Haitari ja viulu soi sekä laulettiin yhteislauluja. Toinen lähivuosilta mukava muisto on vuodelta 2020, kun juhlistettiin yhdistyksen yhdeksän lyhyen ajan sisällä 80 vuotta täyttäneen jäsenen syntymäpäiviä. Juhlat pidettiin Mukkalan vanhassa tuvassa. Viime vuonna pidettiin vastaavat juhlat Porkon vanhalla tuvalla, kun kolme jäsentä täytti 90 vuotta. Myös kaikki retket ovat olleet mieleenpainuvia ja mukavia, kertoo Maija-Leena.

Paikallisuus vetovoimana

Maa- ja kotitalousnaisten tämän vuoden teema on Paikallisuus vetovoimana. Kysyin mitä Maija-Leena esittelisi asuinpaikkakunnastaan vierailijalle. –Meillä on komea järvi ja laavu, retkeilyreitistöt, Konginkarin huvila-alue, Rytikarin venesatama, Pirskerin sauna sekä upea hiekkaranta, vastasi Maija-Leena.

Lopuksi Maija-Leena lähettää suuret kiitokset Ruotsalon maa- ja kotitalousnaisille hyvästä yhteistyöstä!

Kirsi Ylitalo